

Glasilo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 25 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje preostor 10 Din. — Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnega reklamacije in inseratni pa Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljani, Koptarjeva ulica šte. 6.

Narodni poslanec Vlad. Pušenjak:

Kakšne davke bomo plačevali.

V desetem letu po prevratu je vendar prišel davčni zakon v razpravo v Narodni skupščini. V načelni razpravi je Narodna skupščina s skoro tričetrtinsko večino sprejela davčni zakon, v par dneh bo zakon po podrobni razpravi, v kateri se bodo dosegle nekatere ugodnosti glede zemljiškega davka, z veliko večino sprejet. *Poudariti moramo, da je zasluga sedanje vlade, v kateri je zastopana i SLS, da pride do izenačenja davkov, da se odstranijo krivice sedanjega davčnega zakona, po katerem je plačevala Slovenija pretirano visoke davke.*

Ako bereš »Kmetiki List« in »Jutro«, prideš do bojzani, da bo predloženi zakonski načrt še povečal sedanje pretirane davke, domnevaš, da predloženi davčni načrt ne dovede do izenačenja davkov. Koliko je resnice na tem, kako bo izgledalo obdavčevanje po novem davčnem zakonu?

Da moremo stvarno, brez političnega hujskaštva odgovoriti na to vprašanje, moramo v prvi vrsti primerjati predloženi davčni načrt s prejšnjimi načrti, moramo navesti vse vrline zakonskega načrta, ki je v razpravi v Narodni skupščini, moramo pa tudi z zgledi, s številkami ugotoviti, koliko davka (zemljarine, zgradarine, pridobnine itd.) plačujejo davčni obvezanci sedaj, koliko bodo plačevali po novem davčnem zakonu.

Primerjanje davčnih načrtov.

Od leta 1922. so se sestavljali predlogi davčnega zakona, a šele peti predlog je rešen v davčnem odboru in je sedaj v razpravi v Narodni skupščini. Radi hujskaškega vpitja po liberalnih listih moramo ponovno ugotoviti, da so vsi prejšnji načrti davčnega zakona predloženi od vlad, v katerih so sedeli samostojni demokrati,

oziroma *Radicevci* in da je edino načrt zakona, ki je sedaj v razpravi, predložen od vlade, v kateri je zastopana i SLS. Če primerjamo vse te davčne načrte, moramo ugotoviti, da so vsi prejšnji načrti vsebovali i *dohodnino ter invalidski davek s komorsko doklado*, prva dva načrta še celo davek na premoženje, da je davčna stopnja za zemljarino brez razlike znašala 20%, da je znašal hišno-najemni davek v prvih treh načrtih 30%, v četrtem 20% čiste najemnine, da je davčna stopnja pri ostalih davčnih vrstah znatno višja ko pri sedanjem davčnem načrtu, da se prav nič ne ozira na gospodarsko šibke sloje, na sloje, katerih davčna moč je neznatna.

Vrline novega zakona.

Z novim zakonom pride do dolgo zaželjenega izenačenja davkov. *Mesto štirih davčnih ustrojev z različnimi davčnimi vrstami stopi v veljavo enoten davčni zakon za vso državo.* Ne samo štiri različni davčni sistemski so bili povzročitelji davčne neenakosti, temveč so to neenakost še povečale doklade, kakor bivše deželne doklade, vojne doklade, izredna 30% in 500% doklada, katere s tem načrtom davčnega zakona odpadejo. Znatno povišanje pretiranih, neenakih neposrednih davkov pomenita invalidski davek in komorska doklada, katera se s tem zakonskim predlogom ukinjata.

Predloženi zakonski načrt se odlikuje po tem, da vsebuje *dalekosežne davčne oprostitve* glede hišno-najemnega davka za kmečke hiše v kmečkih občinah, za hiše zadrug in Zadrughnih zvez, glede rentnine za zadruga in oblastne hranilnice, odlikuje se po tem, da vsebuje *znatne olajšave za male kmete, hišne posestnike, obrtnike, tr-*

govce, za delavce in uslužbence z malimi dohodki.

Velikega pomena za davkoplačevalce so določbe glede *sestave davčnih odborov*, v katere volijo občine tri petine vseh članov, s čemer je davčnim odborom dano odločno sodelovanje pri predpisu davkov.

O razumevanju za gospodarske razmere kmetijskega stanu priča določba o zakonskem načrtu, da se bo *zemljiški davek plačeval v dveh letih*, in to 15. avgusta in 1. novembra, dočim se plačujejo ostali davki v štirih plačilnih letih.

Gospodarski krogi navajajo posebno kot vrlino predloženega zakona, da je v sedanjem predlogu mnogo manj vprašanj prepuščenih ureditvi potom pravilnika, ozir. uredbe, kakor v prejšnjih predlogih, temveč se mnogo teh vprašanj rešuje v zakonu, oziroma potom pravilnika, katerega mora odobriti finančni odbor Narodne skupščine.

V podrobni razpravi v Narodni skupščini se bo doseglo na zahtevo radikalnega in Jugoslovanskega kluba še nekaj ugodnosti za davkoplačevalce, zato bom v prihodnjem članku s številkami ugotovil plačilo posameznih davkov po sedaj veljavnem davčnem zakonu in po novem davčnem zakonu.

Vlada odstopa.

Pri nas v Jugoslaviji dosedaj večina strank še nima čuta odgovornosti za državo in za zdrav razvoj narodnega gospodarstva. Stranke — posebno nekatere — se prav nič ne zavedajo, da je glavna ovira gospodarskega napredka vedno menjavanje državnih gospodarjev. Danes pride eden in začne delati. Komaj pri delu, pride drugi in začne delati baš nasprotno kot njegov prednik. Takoj nato mu sledi tretji in četrty in peti in dvajseti: vsak pa dela in gospodari drugače, kot je začel prejšnji. Vsako kmetško hišo bi pri takem gospodarstvu

že davno vrag odnesel. Država se pač obdrži, kakšna gospodarska škoda pa se pri tem godi, je težko popisati.

Najmanj čuta za državo in gospodarstvo je doslej žal pokazala samostojno-demokratska (žerjavovska) stranka. Ko je bila na vladi, je vladala z nasilji in orjunaškimi pretepi, na drugi strani pa s strahotno korupcijo, od katere še danes živijo nekateri njeni časopisi; sedaj pa, ko ni na vladi, grozi navzdol in navzgor, povsod skuša sejati nezaupanje, glasuje proti najpotrebnejšim gospodarskim zakonom (kot je n. pr. izenačenje davkov) ter ruši vlado. Niti trohice čuta ne pokaže, da bi rekla: pustimo, da se vsaj najpotrebnejši gospodarski zakoni sprejmejo, da se odpravijo najhujše davčne krivice, ne, njeno geslo je: proč z vlado, v kateri ni nas.

O sedanji vladi se je pretekli teden izjavil demokrat dr. Timotijević, ki ni baš njen prijatelj, »da naj ostane, ker je v zakonodajnem delu pokazala več uspeha kakor vse druge vlade dosedaj.« In res: štirikrat je bil že n. pr. na vrsti tako potrebni davčni zakon, a nobena vlada ga ni hotela uveljaviti, sedanja vlada pa je kljub vsem težkočam od srbske strani znala zakon uveljaviti.

Toda Pribičevićancem je glavni in edini program: proč z vlado, kjer ni nas!

Pribičeviću sta nasledla Radić in Davidović, ki ima svojo stranko sicer v vladi, sam pa je proti njej. Dolgo je oklevala Davidovičeva demokratska stranka med vlado in opozicijo; ko pa se je čutil Davidović dovolj močnega, je sklical sejo demokratskih poslancev, na kateri naj se odloči: ali za vlado ali proti njej. O tem smo zadnjič že poročali.

Končno je padla odločitev, ki pa se zdi, da vendar ni še končna. Zunanji minister dr. Marinković je za Davidovičem druga glava v demokratski stranki. Ta je bil odločno za vlado. Vršil se je na seji demokratske stranke hud besedni boj, v katerem poslanci niso bili toliko za vlado, pač pa so silno napadali Pribičevića, s katerim da nočejo iz dovolj znanih razlogov nobenih zvez.

No, končno je prišlo do glasovanja; ali za Davidovija (proti vladi) ali za Marinkovića (za vlado). Zmagali so Davidovičevi pristaši z 33 glasovi proti Marinkoviću, ki je dobil 21 glasov.

Pri tem razmerju pa sta za Davidovića dve neprijetnosti. Prva je ta, da so z demokraciji v zvezi tudi muslimani (19), ki pa nočejo nič slišati o tem, da bi šli proti vladi. Ker je Davidović to vedel, jih ni vabil k seji. Tako ima Marinković prav za prav 40 glasov. Druga neprijetnost je pa ta, da tudi Davidovičevi poslanci niso zanesljivi. To se je pokazalo koj prihodnji dan, ko se jih je več prišlo k Marinkoviću opravičevati radi svojega glasovanja, češ, da so hoteli s tem le Davidoviću spoštovanje izkazati. Ta čudna negotovost se je pokazala takoj tudi v narodni skupščini, kjer so demokraciji — čeprav so v klubu glasovali proti vladi in se s tem izrekli za Pribičevića in Radića — glasovali proti Pribičeviću in Radiću za vlado. Sedaj jih pa Bog razumi! Demokratski ministri so seveda takoj

stopili iz vlade, kralj pa njih ostavke ni takoj sprejel.

Davidovičeva zahteva je: ustvari naj se koncentracijska vlada, to je vlada iz vseh strank.

Trdne večine sedaj nima nobena stran. Na eni strani so vse tiste stranke, ki zahtevajo, da se vztrajno gospodarsko delo sedanje vlade nadaljuje in to so: radikalna stranka, SLS, muslimani in Nemci (110 in 21 in 19 in 6); na drugi strani Radić, Pribičević, Davidović in zemljoradniki.

Zato zaenkrat ni drugega izhoda videti kot koncentracijska vlada ali pa — volitve.

Koncentracijska vlada pa bo težko mogoča. Zakaj gotovo je, da se s koruptno in nasilno žerjavovsko stranko ne more delati. Hlapca, ki lenari in od hiše odnaša, noben pameten gospodar ne bo jemal k hiši.

Torej volitve.

To je pa tudi težava. Ali naj bomo vedno samo v volitvah? Kdaj se bo pa delalo?

Zato je mogoč še tretji izid. Ko se namreč izjalovijo poskusi za koncentracijsko vlado, se morejo še enkrat pozvali demokraciji in če treba tudi radičevci, da se sestavi delovna vlada, ki naj krepko nadaljuje s sedanjo gospodarsko politiko. To bi bila najboljša in za državo najkoristnejša rešitev.

Ko to pišemo, vlada še ni odstopila, ker hoče na vsak način končno rešiti še davčni zakon — sicer zna zopet obležati za par let. Takoj po sprejetju davčnega zakona pa bo odstopila celotna vlada.

V narodni skupščini.

Da narodna skupščina v času homatij, ki so jih povzročili v vladi Davidović, Radić in Pribičević, ne more redno delati, je jasno. Pri tem pa žerjavovci in radičevci še namenoma hočejo ovirati delo v skupščini, ker bi na vsak način radi preprečili sprejetje davčnega zakona, ki prinaša zlasti Sloveniji tako velike olajšave. To oviranje se celo njihovim najnovejšim zaveznikom, Davidovičevim demokratom, zdi grdo, zato jim ne slede.

3. febr. Žerjavovci in radičevci so stali nujen predlog, naj se izpusti iz ječe neki orjunaš, ki ga je policija ob znanem divjem pretepu na protipribičevićanskem shodu v Belgradu zaprla. Za zaprtega orjunaša se je toplo zavzel tudi slovenski socialist Petujan. Naši poslanci so zato burno klicali, če se g. Petujan ne spomni na orjunaške pohode v Trbovljah, če je pozabil na umor delavca Fakina. Cela zbornica je delala dovtype na delavskega socialističnega zastopnika, ki se pridno poleguje za orjunaša, dočim kri umorjenega Fakina še vedno vpije k nebu za maščevanje.

Pri glasovanju so Davidovičevi poslanci glasovali za vlado in je radičevsko-žerjavovski nujni predlog propadel.

4. febr. Radić je ponovno stavil neki nujni predlog, da bi vrgel vlado še pred sprejetjem davčn. zakona. Davidovičevci so zopet glasovali za vlado.

6. febr. Vlada hoče na vsak način še izglasovati davčni zakon, preden odstopi.

Demokratski poslanci razen Davidovića in Veljkovića so se vsi tudi izjavili za to, žerjavovci in radičevci pa bi to na vsak način radi preprečili. Zato so zopet stavili nov nujen predlog, ki ga je pa večina zopet odklonila. Nato se je prešlo na davčni zakon, ki je bil z glasovi radikalov, SLS, demokratov, muslimanov in Nemcev sprejet v I. in II. poglavju. Ko se sprejme še III. poglavje, bo dovršeno eno največjih del:

izenačenje davkov v celi državi.

Novi zakon bo veljal od 1. jan. 1929, ker se morajo med tem časom izvršiti vse potrebne priprave za izvedbo tega globoko segajočega gospodarskega zakona.

Pobiranje oblastnih davkov.

Ljubljanski oblastni odbor sporoča, da se prične z dnem 1. februarja 1928. pobirati: a) oblastna davščina na nočni obisk javnih zabavišč, b) oblastna doklada k državni trošarini na opojne pijače, c) oblastna trošarina na potrošnju premoaga in d) oblastna taksa na motorna vozila. — Oblastna taksa na javne plesne prireditve pa se bo pobirala naknadno že za čas od 1. jan. 1928 dalje, istotako 50% oblastni pribitek na državno takso od vstopnic za kinematografske predstave. — Oblastna taksa na javne plesne prireditve se bo pobirala istočasno z državno veselico takso. — Oblastno doklado k državni trošarini na opojne pijače bodo pobirali uradi od vseh opojnih pijač, potrošenih v ljubljanski oblasti, od katerih se po zakonu pobira državna trošarina, in sicer znaša ta taksa 100% državne takse. — Oproščene so trošarine na premog državne in samoupravne oblasti. Podjetja (tovarne), ki uporabljajo premog kot sirovino za industrijsko predelavo, plačajo le 50 odstotkov trošarine. — Vsa motorna vozila, ki so zavezana oblastni taksi, se morajo prijaviti do konca februarja 1928 pristojnemu davčnemu uradu. Motorna vozila tujih oblasti ali tujih držav bodo pri vходу v Ljubljano plačala vsakokrat po 10 Din pri mestnem dohodarstvenem uradu.

Časi se spreminjajo. Z velikim veseljem prinaša »Kmetški list« govora g. Pribičevića v Zagrebu. Našim radičevcem so žerjavovci zdaj, ko ovirajo sprejetje proračuna in izenačenje davkov, najboljši ljudje. Še ne davno pa je glasilo samostojnežev zmerjalo iste žerjavovce z lažniki, goljufi in sleparji, ki jim ni ničesar zaupati. Kdaj je »Kmetški list« pisal resnico?

Ali g. Radić res noče brez Pribičevića v vlado? »Kmetški list« pravi, da ne. — G. Marinković pa je izjavil, da je bil Radić s pogoji g. Vukičevića zadovoljen in da je že pristal na nje. Resnica je torej ta, da Radić zato ni v vladi, ker mu tega ne dovoli g. Pribičević, ki so se mu radičevci v veliko škodo hrvatskega kmeta udinjali.

NOVIČAR

d Zastonj v Lurd, Pariz ali Berlin bi se marsikdo izmed naših naročnikov rad peljal. Zato smo z objavo slike za »Slovenčeve« nagrade, ki to obetajo, napravili našim naročnikom mnogo veselja, pa tudi skrbi in težav, kakor pričajo mnoga pisma, ki vsak dan prihajajo v našo upravo. Nagrado bi vsak rad dobil, »Slovenca« naročil pa nekoliko manj rad, ali pa tudi, če bi le plačati ne bilo treba naročnino za dva meseca naprej. In vendar moramo ponovno opozoriti naše naročnike, da ta nagrada ni razpisana za naročnike »Domoljuba«, ampak za naročnike »Slovenca« in za tiste, ki sicer še niso naročniki »Slovenca«, pa list nanovo naroče in ga do 15. februarja plačajo najmanj za dva meseca naprej. In tako se tudi naši naročniki lahko udeležijo žrebanja za bogate »Slovenčeve« nagrade. Tistim, ki so pravilno setavljene slike iz »Domoljuba« že poslali, ostanejo veljavne le, če do februarja naroče in plačajo »Slovenca« najmanj za dva meseca. Izžrebanih bo 23. rešilcev, ker je vseh nagrad 23.

d Pismo iz Kanade (Windsor Ont.) Da ustrežem želji mnogih, ki imajo svoje v Kanadi ali pa se tudi iz drugih ozirov zanimajo, bom v naslednjih vrstah opisal ob kratkem položaj in življenje sploh v Kanadi. — V času, ko je doma najhladnejša zima, je v južni Ontariji še nič ne poznano. Brez snega, brez dežja, le večni veter pihava čez uvelo pokrajino. Dela baš v sedanji seziji dobro kažejo; vzrok temu je največ menjava modelov avtomobilne industrije. Da pa se bo položaj skoro izboljšal in bodo v bližnjih dneh tovarne v polnem obratu, to je povsem jasna stvar. Seveda s tem še ni rečeno, da bo potem dela na izbiri in bodo dolarji kar deževali na nas, kot si marsikdo misli v stari domovini. Odvisno je to namreč od tega, kako ima kdo srečo in pa zmožnost. — Slovencev je tu precej iz vseh strani in krajev Slovenije, vsak pa ima naibž drugačno srečo in mnenje o Kanadi. Zato se tudi čuje v staro domovino različna sodba, ki je včasih popolnoma na mestu, v drugih slučajih pa je zopet pretirana. — Naj bo že kakorkoli, a vsak je lahko uverjen, da deželja, v kateri služimo svoj vsakdanji kruh, ne bo pustila (posebno ne tujcem), da bi teptali in žalili njeno čast in običaje, kar je popolnoma prav. — Edina slovenska organizacija, slovensko pevsko društvo »Lira« je začasno prenehala z delom ker so se člani-pevci razšli na vse strani Kanade in je radi tega večje delo

Novi davčni zakon je dober. Celotno žerjavovski »Ponedeljek« je v tem oziru našega mnenja in vendar se esdeesarji na vso moč trudijo, da bi zrušili vlado, ki si je prva upala na dan z — izenačenjem davkov. Propade naj vse, samo da se par žerjavovcev prerine do — vlade. Žerjavovci pa naj govore in pišejo karkoli, so bili, so in bodo — sovražniki ljudstva.

nemogoče. — Časopisi poročajo, da bo naseljevanje v Kanado začasno ustavljeno, kar je po mojem mnenju na mestu. Preprečila se bo s tem brezposelnost in tako postavilo Kanado v boljše luč. — Torej vsem bralcem tega dopisa, ter vsem, ki smo kdaj skupaj peli v rodni domovini pošilja najlepše pozdrave — Severni pevec.

d Katoliška cerkev sv. Antona na Kosovem polju, kjer je naseljenih veliko število Slovencev, v vojaški službi pa okrog 1000 slovenskih fantov, je sicer zgrajena do strehe, dalje pa ne more, ker ni denarja. Zato gradbeni odbor prav pristržno prosi katoliške Slovence še za nadaljnje prispevke, ki naj se pošiljajo na naslov: Odbor za podizanje katoliške crkve u Prištino, Kosovo.

d 500.000 Din je daroval kralj Aleksander prebivalstvu, ki trpi za lakoto.

d Ljubljanski oblastni odbor je imenoval za primarija v bolnici za duševne bolezni v Ljubljani vsoučilišnega profesorja dr. Alfreda Šerka, za ravnatelja Kranjske hranilnice pa dr. M. Božiča.

d Uradni list slovenskih oblasti se bo imenoval »Samoupravac« in prične izhajati ta teden.

d Za podpredsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani je imenovan dr. Vladimir Golia.

d Novi župani in svetovalci. V Vurbergu pri Mariboru je bil izvoljen za župana g. Franc Zelenik. Tudi vsi svetovalci so zavedni pristaši SLS. — Pri Sv. Bolfenku v Halozah je bil soglasno izbran za župana g. Janko Zimkovič. G. občinski predstojnik, kakor tudi svetovalci so vrli naši somišljeniki.

d Proračuna okrajnih zastopov Maribor in Ptuj je finančni minister potrdil.

d Orožnikom, ki niso dobili pokojnin, se bodo izplačale prihodnje dni za januar in februar. Ministrski svet je namreč že osvojil tozadevni predlog dr. Gosarja.

d Invalidnina. Minister za socialno politiko dr. Gosar je izdal naredbo za odkup invalidnine. Kdor se hoče odkupiti, dobi neko gotovo vsoto, katere višina je odvisna od sedanjih invalidskih prejemkov in od števila let.

d Srečke za Orlovski stadion, na katerih je naznačen kot dan žrebanja 1. dec. 1927., imajo polno veljavo za 25. marca 1928. Toliko v vednost vsem, ki tako številno naročajo srečke te dni.

d Onim, ki žele preko morja. Še vedno je nekaj ljudi, ki verjamejo brezvestnim agentom, da se je mogoče preriti preko Kube v Ameriko in plačujejo izkoriščevalcem za take »usluge« velike vsote. Tako je dala neka ženska agentu 300 dolarjev (23.000 Din), a se je morala končno vendar vrniti po mukepolni vožnji in nepopisnih težavah v domovino. Glavno zbirališče sleparskih agentov je na Kubi; ti obetajo potnikom, da jih bodo v malih ladjah skrivaj prepeljali v Zedinjene države, a jih v resnici ponoči izkrcajo na kakem zapušč-

nem kraju Kube, ali pa, ako se bliža ameriška policijska ladja, svoje žrtve pomečejo v morje, da se sami izognejo hudi kazni za tihotapstvo. Na Kubi vladajo tako težke gospodarske razmere, da je zaposlitev priseljence izključena. Svetujemo torej, da tozadevnim agentom ne nasedate, temveč nazonanite jih orožništvu, da ne pridete v nesrečo in ob denar.

d Spomenik vojnim žrtvam bodo postavili v Črensovcih. Bo prvi te vrste v Slov. krajini.

d Vzgaljišče rib v Boh. Bistrici je bilo preteklo redeljo otvoreno. Prevzel ga je oblastni odbor.

d Za cestnega načelnika v Žužemberku je bil 30. jan. soglasno izvoljen g. župnik Anton Porenta v Hinjah.

★ Poštno-hranilne vloge. Poslanec Klekl je svoječasno poslal na poštno ministrstvo vlogo radi izplačevanja poštno-hranilnih vlog, ki se nahajajo v nasledstvenih državah. Ministra je prosil, da bi izplačala vloge naša poštna hranilnica. Poštni minister je danes obvestil poslanca, da je ministrski svet že ratificiral konvencije, na podlagi katerih se bodo te vloge izplačevale v razmerju 1 Din za 4 krone. Ker teh konvencij še niso podpisale Poljska, Madjarska in Avstrija, še niso stopile v veljavo. Cim se bo to zgodilo, bodo imeli vlagatelji pravico izterjati svoje vloge v enem letu, in se bodo pravočasno obvestili, da lahko dvignejo svoje vloge.

d Sestdesetletnico rojstva slavi 8. febr. znana po svojem človekoljubnem delovanju, ga. dr. Tavčarjeva. Pisateljica Minka Govekarjeva podaja v ljubljanskem dnevniku življenjepis, kjer omenja med drugim velik vzgojni vpliv ljubljanske uršulinske šole na narodno čuvstvanje učenk, med katerimi je bila tudi spoštovana jubilatka.

d Lepo zbirko planinskih slik je razstavil v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani znani bohinjki umetnik g. Hodnik.

d Slovesno so te dni zaključili prvi gospodinjski tečaj v Puconcih v Slov. krajini.

d Romanje na Trsat. Priprave za to romanje so končane. Kdor želi podrobnih pojasnil, naj se obrne na »Sveto vojsko« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

d Zaklad so kopali. Iz Šmarjete pri Novem mestu nam poročajo: Pri nas imamo razvaline starega gradu Štrlek. Stara izročila pravijo, da je pod njim zakopan zaklad. Marsikdo si je želel, da bi postal lastnik skritega zaklada in je šel vrtat v staro zidovje. Kar se je pa dogodilo dne 28. januarja t. l., ne pomni zgodovina. — Dvignilo se je do 18 mož in fantov iz neke tukajšnje vasi, vzeli so krampe in lopate, in hajdi na lov za zakladom. Cel dan so kopali in iskali skrite skrivnosti starega gradu. Opoldne so jim ženske prinesle kosilo, da iskanci zlata niso omagali. Kolikor nam je znano, se do večera še nihče ni mogel priti do skritega zaklada. Mora biti pač skrit silno globokho pod zidovjem.

d Novo lekarno bo otvoril tekom spomladi g. Milan Hočevar v Radečah pri Zidanem mostu.

d 9 kg težkega sulca je na Svečnico ujel v Savinji g. Laznik.

d Dva duhovnika sta umrla. 3. febr. se je ločil od sveta gosp. Martin Nemanik, župnik v pokoju v Zeleblju pri Metliki.

Istega dne je zapustil dolino solz g. Franc Lekše, župnik v pokoju na Polzeli.

d Tri sestre poročene na en dan. Ta redok slučaj se je zgodil v nedeljo na Jesenicah na Gorenjskem. Srečni ženini so dobili soproge v družini Moretovi na Savi.

d S tira je skočil 1. febr. zvečer tovrni vlak, in sicer med Dervento in Bosanskim Brodom.

d Ali ne bo kmalu konca železniških nesreč? V Zagrebu je te dni odhajal z glavnega kolodvora mešani vlak proti Novski in zadel v tri vagone, ki so stali na progi. Več potnikov ranjenih.

d Vlak je povozil na Svečnico Terezijo Novak, ženo čuvaja in sestra afriškega misijonarja g. o. Musarja iz Renk pri Savi ob južni železnici.

d In spet požar. V Blagušu (Sv. Jurij ob Ščavnici) je začela goreti Korenova hiša, ravno ko sta se vračala iz cerkve od poroke Franciška in Mihael Prelog. Pribrzeli sta dve brigadni in tudi učiteljstvo in svatje so pridno pomagali rošiti vsaj del gospodarskega poslopja.

d Požar v Stari Loki. 30. jan. je zgorelo podstrešje hiše Medvedove, ki je last Marije Ravnikar s Križne gore. Domači gasilci so požar omejili.

d Gospodarsko poslopje s hišo je pogorelo te dni Jožetu Krapšetu v Lesteržah, župnija Majšperk. Zgorelo je vse razen zidovja. Prizadeti Krapše je težki vojni invalid, brez strehe in hrane in je odnesel tudi iz te nesreče večje opekline.

d Vse požige sem izvršila v snu. Tako se je zagovarjala pred sodiščem neka Franca Kraus, ki ima na vesti več požarov v Medjimurju.

d Po nesreči se je obstretil s samokresom 18-letni Avguštin Zorjan iz Gornje Velke pri Mariji Snežni. Kroglja je prebila lobanjo in prodrla v sredino možganov. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico. Rešitev — nemogoča.

d Smrt v prepadu. V Višnjaju v Hercegovini je sekal kmet Mijo Mikulič drevo tik nad prepadom. Mijo se je pri sekanju držal z eno roko za vejo, z drugo pa je sekal deblo. Naenkrat je padel v prepad in se ubil.

d Padel je in si žile presekal s sekiro. Kmet Ivan Kordič iz Kutilova pri Mostarju se je vračal domov. Jezdil je konja, ki se je sredi pota splašil. Kmet je padel na tla, si pri tem s sekiro, ki jo je nosil, presekal žile in v par urah izkrevavel.

d Pod železnim valjarjem je našel smrt delavec Marko Zingel v tovarni v Varešu v Bosni. Zaposlen je bil pri valjarju na visokih pečeh za taljenje železa. V neprevidnosti je padel pod valjar, ki ga je dobesedno zmečkal.

d Velika nesreča preprečena. Vojaki na Vratniku pri Sarajevu so vozili na dveh tovornih avtomobilih topničarsko municijo. Prvemu avtomobilu se je vnela os in na mah je bil spodnji del avtomobila v ognju. V zadnjem trenutku je bil oženj pogašen in tako preprečena strahovita eksplozija.

d Na mrtvaškem odru je oživel. V vasi Bratičih v Hercegovini se je te dni pripetil nenavaden slučaj. Kmeta Jakov N. je nenadoma sredi ceste vrgla božjast. Padel je na zemljo in je na prvi pogled izgledal kot

Enonadstropna vila — glavni dobiček Stadionske loterije!

mrtvec, zadet od srčne kapi. Našel ga je neki kmet, ki je hitro pozval sosede na pomoč. Ti so ga skušali spraviti k zavesti, toda nesrečnež je postajal čimdalje bolj bled, nazadnje pa so se mu na ustih pokazale krvave pene. Zaman je bilo polivanja z vodo in vsi drugi napor. Nezavestnemu kmetu ni bilo pomoči. Jakov se je kmalu umiril, da se je navzočim kmetom zdelo, da je že izdihnil. Prepeljali so ga domov. Ves čas ni pokazal nobenega znaka življenja. Končno so ga položili na mrtvaški oder, krog njega pa so se zbrali njegovi svojci ter žena, ki je obupno jokala. Ob vzglavju mu je gorela sveča in prijatelji so se pričeli pogovarjati, kako ga bodo pokopali. Ali čez nekaj ur je dozdevni mrtvec oživel. Začudeno je gledal, kaj se godi krog njega. Svojci so ga pričeli vsi veseli objemati. Toda še vedno je čutil bolečine v glavi. Ko se je tudi tega znebil, je v hiši nastalo mesto prejšnje žalosti seveda veliko veselje.

d Ljubljanska porota. 22letna služkinja Marjeta Urhova je bila radi tatvine že dvakrat predkaznovana. Končno je služila pri strojevodju Permozerju v Cerknici, kjer je zopet izvršila večjo tatvino. Poročniki so ji prisodili 10 mesecev. — 31letni invalid Franc Rus je bil nočni čuvaj na parni žagi v Podcerkvi pri Ložu. 34letni Franc Travnik bi menda rad prevzel njegovo službo, vsled česar je bil Rus zelo razburjen. Po neki pijači je prišlo med Travnikom in Rusom do pretepa in je Rus Travnika s pivsko steklenico tako udaril po glavi, da je le-ta potem umrl. K poroti je prišla tudi Rusova žena, ki je silno jokala in prosila za milost. Rus je bil krivde oproščen.

d V kurniku so zasačili perutninskega tatu pri neki gostilni v Ljubljani. Izgovarjal se je, da je »pomotoma« zašel tjakaj.

d Na dva tihotapca s tobakom so nalleteli finančni stražniki v vasi Miljovci v Hercegovini. Tihotapca sta pustila polne nahrbtnike in — srečno zbežala.

d Poldrugo steklenico žganja je spil 9-letni deček Stevan Jaksimovič v Zemu. Napadli so ga hudi krči in tudi v bolnici ga niso mogli rešiti smrti.

d Nogometnega igralca Mihalo Szabo sta umorila v Subotici dva fanta. Ljubosumnost!

d Razbojniki so vrgli v ogenj 77-letnega starčka. V vasi Komenci pri Jaski na Hrvatskem je čuval 77-letni starec Marko Radovina svoje vino v kleti, ko je nenadoma prišlo v klet troje moških, ki so starca napadli in zahtevali od njega denar. Ker je starec sedel pri ognju in se grel, so ga zločinci med prerivanjem vrgli v ogenj, kjer je dobil strašne opekline po vsem telesu. Razen tega so mu razbojniki zlomili še levo ramo. Na starčeve obupne klice so prihiteli sosodje, ki so ga rešili grozne smrti.

d Trije kmetje - lovci napadeni. Pred dnevi so odhajali kmetje Miško Orlenjak, Vučkovič in Lenuš iz Križevcev na Hrvatskem domov. Na nekem nevarnem kraju so jih počakali neznani zlikovci, ki so pri-

čeli streljati nanje iz lovskih pušk. Lenuš je bil težko ranjen, dočim je Vučkovič na mestu ostal mrtev. Tretji kmet, Miško Orlenjak pa se je spustil v beg in res pobegnil pred smrtjo. Domneva se, da je vzrok napada iskati v kakih lovskih nasprotjih, kajti napadeni so vsi trije lovci in neznanci so streljali nanje tudi iz lovskih pušk. Uvedena je obširna preiskava.

d V. V., Francija. Vsa potrebna pojasnila boste dobili na jugoslovanskem konzulatu ali pa pri izseljeniškem komisarju dr. Kuharju v Parizu.

d Sedaj je najugodnejši čas, da si zagotovite prihodnjo jesen obilo sadja. Skropite z Arborinom, ki ga proizvaja tvrdka Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

d Draga zdravila plačujete? Boljše je paziti, da bolezen sploh ne pride v hišo. Proč s škodljivci! Namesto prave kave pijte Ziko!

d Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja, nerednosti želodeca, utrujenosti, pobitosti, tesnotnostnem čutu imamo z naravno »Franz-Josef« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki skoraj nikdar ne odpove, da se vsaka razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti. Dobiva se v lekarnah, grogerijah in specerijskih trgovinah.

Divjanje brezvercev v Mehiki.

Mehikanski nadškof pokrajine Guadajalara Francesco Oroscio de Jimenez se že nad eno leto nahaja v prostovoljnem pregnanstvu, čeprav je mehikanski predsednik Calles poslal proti njemu preko 10.000 ljudi, da ga privlečejo iz planinskega skrtvališča. Nadškof je naslovil na svoje vernike novo pastirsko pismo. Sivi nadškof vstaja proti lažem mehikanske vlade, ki ga hoče dobiti v svoje roke živega ali mrtvega. Mehikanska vlada je namreč javno obtožila nadškofa, da podpihuje ljudstvo na vstajo. To ni resnica, pravi nadškof. Nikoli še ni bil naveden za to dokaz. Če bi mehikanska vlada poskušala to dokazati, lahko te dokaze zavrne tisoče in tisoče vernikov. Pastirsko pismo objavlja podatke o mučeniški smrti sedmih duhovnikov, ki so bili ubiti v zadnjem času. Gerano Sanchez je bil obešen. Sanchez in Roman Adame, župnik iz Rochistana, sta bila usmrčena v Yaulabli, kljub temu da so verniki zbrali 6000 pezet za njihov odkup. Sabas Reyes je bil usmrčen z neronsko okrutnostjo, ko je vršil svojo dolžnost. G. Robles, župnik v Tetoclanu, je bil pred smrtjo izpostavljen strašnemu mučenju. Župnika Kristobal Magallures in Augustin Calaco sta bila usmrčena v Colotrланu. Župnik Jose Isabel Flores je bil ubit v svoji župniji, kjer je služil preko 40 let. V Rim je prispelo pismo nekoga ameriškega škofa, ki opisuje meh-

DO SVETU
Vatikan.

Zlati jubilej Pija XI. Leta 1929 bo minilo 50 let, odkar je sedanji sv. oče daroval prvo sv. mašo. Sestavil se je v Rimu poseben odbor, čigar skrb bo, da se ta jubilej dostojno proučavi v Italiji in po vsem katoliškem svetu.

Italija.

Slovenski odposlanci v Rimu. Državni podtajnik v ministrskem predsedništvu Giunta je v daljši avdienci sprejel slovenske odposlance iz Julijske Benečije. G. Giunta se je poldrugo uro razgovarjal tudi s poslancem dr. Besednjakom in Vilfanom o slovenskih razmerah na Primorskem. O uspehu — dvomimo.

Fašistovska doslednost. Kakor znano, je izdal Mussolini naredbo proti klefvinu in plesu. Te dni je poslal fašistovski tajnik za provinco Gornja Adiža proglas proti plesnim zabavam. — Zakaj pa v Primorju fašisti plesu podpirajo in slovensko mladino k takim prireditvam celo silijo? Zato, da bi jo naravno pokvarili in kot tako lažje potujčili.

V cerkvi hočejo gospodariti. V zadnjem času postajajo fašisti vedno bolj predrzni napram cerkvenim oblastem. Od župnika v Skednju pri Trstu zahtevajo, da mora biti slovesna služba božja ob 10 italijanska, dasi je pri tej sv. maši komaj deset Italijanov.

»Sežgite takoj knjige Mohorjevo družbe, sicer vas ne vzamem več v delo« je zaklical paznik v Štivanu delavcem-domačinom, ki grade novo cesto.

Preč s slovenskimi napisi! Odposlanec fašistovske zveze trgovcev v Komnu na Krasu je izdal okrožnico vsem obrtnikom, da v najkrajšem času odstranijo dvojezične napise in jih nadomestijo z italijanskimi. Obenem z vso drznostjo zahteva od vsakega obrtnika 6 lir za nabavo nove društvene fašistovske zastave.

Razna novice. V Divači, kakor tudi po nekaterih drugih vaseh se vrši večerna šola za italijanski jezik. Tečaj je slabo obiskan. — Na Občinah je 21. januarja pogorela hiša Andreja Sosiča. — V Orlehu pri Sežani so zopet začeli zasajati vinograde. — V Trstu je bila tiskana leta 1757 knjižica »Andohtliva Saveza«, kar dokazuje, da se je v Trstu že v tistih davnih časih tiskala tudi slovenska beseda. — Slovensko ljudstvo ne zaupa fašistovskim komisarjem svojih prihrankov. V teku enega tedna so vlagatelji dvignili iz Zadrufne zveze pol milijona lir.

Čehoslovaška.

Za finančno samostojnost samoupravnih teles se je te dni izjavil zbor čeških socialističnih strank v Pragi.

Sporazum češkoslovaške vlade s sv. stolico

kanske razmere takole: »V okrajih in krajih, ki mejijo ob naše, trajajo še vedno preganjanja in mučenja katoličanov in duhovnikov. Vladni vojaki najbrže nimajo drugega povelja od svoje vlade, kakor samo, da mučijo nesrečni narod. Razrušili so cerkve in oltarje in uničili vse križe. Narod je pognan iz mnogih krajev v skupna taborišča, kjer ga je vlada interniralac

je že stopil v veljavo in obsega med drugim sledeče: Noben del češkoslovaške republike ne sme biti podrejen kakemu ordinariatu, čigar sedež se nahaja izven češkoslovaških mej in tudi nobena češkoslovaška škofija ne sme segati preko državnih mej. Cerkev dobi od države v upravo vse cerkveno premoženje. Samostani ne smejo biti podrejeni redovnemu predstojništvu v inozemstvu. Pred imenovanjem cerkvenih dostojanstvenikov predloži sv. stolica češkoslovaški vladi kandidate. Vlada lahko ugovarja, toda le tedaj, ako je predlagani osebi dokazano protidržavno delovanje. Češkoslovaška vlada jamči sv. stolici neoviran razvoj Cerkev.

Bolgarija.

Stroge odredbe proti komitašem. Bolgarska vlada je dala zapreti številne člane komitaskih organizacij, proti drugim pa je odredila najstrožje odredbe. Tako poroča angleško poslanštvo.

Bolgarsko-romunska pogodba. Temeljni obrisi pogodbe so določeni in pogodba bo v kratkem podpisana. Bolgarska bo plačala Romuniji 350 milijonov levov (147 milijonov dinarjev) za škodo, ki jo je v vojni povzročila in to v treh letih. Romunija pa se obvezuje odpraviti zaporo nad posestvi bolgarskih državljanov v Romuniji. Bolgarska vlada zahteva tudi otvoritev bolgarskih šol v Dobrudži ter ustanovitev bolgarskih konzulatov v Konstanci in v Galacu.

Albanija.

Kako zalaga Italija albansko ljudstvo. V Skader je prišla pošiljka italijanskega Rdečega križa s 6000 stoti živil, blaga za srajce, plaščeve in odej za gorske prebivalce. Vendar so Albanci od te pomoči prav malo dobili, ker je bilo med potjo večina blaga pokradenega, živila pa so v Skadru razdali za majhen denar, tako da najrevnejši gorski prebivalci, Malisori, niso nič dobili. Zveza Italije z Albanijo koristi pač le Italiji, Ahmed Zoguju in njegovim pajdašem.

Morilec na predsedniškem stolu Albanije. Ni še pozabljen umor Cena bega v Pragi; izvršil ga je albanski dijak, ki je prišel iz Italije. Te dni je došel na Dunaj 33 letni Albanec Ibrahim Lica, ki naj po nalogu predsednika Ahmed beg Zoguja, ljubljenca Mussolinijevega, umori bivšega albanskega ministrskega predsednika Hasan bega Prištino, kajti tudi ta je Zoguju in Mussoliniju na poti. Ibrahim Lica, ki je vse priznal, je dunajska policija zaprla. Zogu in Mussolini naj pomnita: Kdor za meč zgrabi, bo z mečem pokončan.

Madžarska.

Madjarsko-italijansko tihotapstvo orožja. O tej zadevi smo že poročali. Izgledalo je — vsled zadržanja Romunije — da bo vse skupaj pozabljeno. Mala antanta, zlasti pa Jugoslavija in Češkoslovaška sta odločno zahtevali, da se skrivnostnemu uvozu italijanskega orožja na Madjarsko napravi konec in da se ta, nam sovražna država postavi pod strogo nadzorstvo. Tudi Romunija se je pridružila končno našemu ugovoru pri Društvu narodov, vendar je vložila, z ozirom na prizadeto Italijo, bolj nedolžne zahteve. Kako se bo vsa afera končala, še ni znano, verjetno pa je, ker gre za ugled Italije, da se bo spor rešil tako, da bo volk sit in koza cela.

Nemčija.

Centrum je republikanska stranka. Nedavno je prišlo do spora med kanclerjem dr. Marksom in skupino krščanskih strokovnih zvez. Te dni pa so na seji državnega odbora stranke soglasno pritrdili, da se bo šlo na roko zahtevam krščanskih strokovnih zvez in da je centrum republikanska stranka. S tem sklepom je enoten nastop centra zajamčen.

Drobne novice.

Vsi pravi pijanci bodo poslani v Ruslji odslej v posebno zdravilišče, a bodo med tem dobili plačo, kakor bi delali.

Zamorcem bo sezidala vseučilišče ameriška vlada v Vashigtonu. Stavba bo stala okrog 28 milijonov Din. — Mussolinijeva Italija pa ne privoščiči Slovencem niti ene — slovenske ljudske šole.

Ker se nista mogla sporazumeti glede odgoje hčere, je vrgel v Parizu neki mož svojo ženo skozi okno tretjega nadstropja.

Ker so dobili slaba spričevala, je pobegnilo iz Budimpešte neznano kam 50 srednješolcev.

Policijski prefekt v Rimu je ukazal vsem časnikařem, da ne smejo nič več poročati o samomorih in umorih.

Za en palec dolžine si je odrezala jezik v Ameriki živeča 25-letna Japonka Tochy. Kazen si je določila radi nekega pregreška — sama. Ne bo mogla več govoriti.

Radi korupcije je bil ustreljen v Rusiji predstojnik glavnega oddelka komisarijata za narodno gospodarstvo, Leonih Novikov. Oškodoval je državo pri vladnih revizicijah pšenice.

Svetovni evharistični kongres bo letos v Avstraliji, leta 1930. pa v severni Afriki, in sicer v staroslavnem mestu Kartago.

Katoliško univerzo v Pekingu na Kitajskem je država odobrila. Prvi slučaj v zgodovini Kitajske.

Slovaki dobe lastno nadškofijo v Bratislavi.

Zaročil se je bivši avstrijski vojvoda Jožef Ferdinand z gđ. Gertrud Tomanek, hčerko bivšega polkovnika.

Velike demonstracije proti angleški ustavni komisiji so bile zadnje dni v Bombayu v Indiji. Policija je rabila orožje.

Nove vodove v Bolgariji bodo zgradile za 60 milijonov lir — italijanske tvrdke.

Med pristaši anglikatoliške cerkve in protestanti v Darvenu na Angleškem je prišlo že tri nedelje zapored v cerkvi do prepira. Nastopila je policija.

Davkov nočejo plačevati na grškem otoku Kreta. V glavnem mestu je zahtevalo tisoč kmetov, da se njih zaprti voditelji izpuste iz ječe.

Spalna bolezen se širi v francoski Afriki ob vročem pasu.

Ameriški vodljivi zrakoplov »Los Angeles« je pristal na odprti morski površini. Nov uspeh v zgodovini zrakoplovstva.

V Perziji je bil umorjen nemški jezikoslovec dr. Walter Stoll.

9.530.000 šilingov (76 milijonov 240 tisoč Din) bo stala poprava palače za pravosodje na Dunaju, ki so jo julija 1927 socialisti zažgali. Kdo bo plačal?

PO DOMOVINI

Radovan Hrastov:

Od Mengša do Komende.

V.

V Jaršah izstopiš, ali pa se tudi morda peješ do Homca. S prve postaje te pot vede naravnost v Mengeš; s Homca pa boš po razritih poljskih potih in skozi borovčeve boršče došel v Moste, odtod pa v Komendo.

Komenda in Mengeš! Za uro hoda sta si vsaksebi; prva, kakor zadnji, oba sta zanimiva, vsak svoje posebnosti imata — le eno, bi dejal, da je obema v enaki meri lastno: kos narodne slovstvene zgodovine je v njiju. Mengeš nam je dal Trdino, pisatelja bajk in povesti z Gorjancev; Komendo je zajel v »Petru Glavarju« naš sedanjik in vsem — preprostim, premodrim in modernim — veliki pripovednik, Ivan Pregelj, tolminskih gora sin.

Trikrat sem že bral »Glavarja« in še me mika; zakaj venomer se mi spovrača povestni začetek, ko je v jutranjo roso hitela slabotna ženska skozi Mengeš in Moste do Komendskega farovža in tam položila na prag nebogljenca — ki je pozneje vzrastel ob samih nadlogah, pa le ni omagal in ni... Preko vseh zaprek in ovir ga je gnala sila in vstrajnost do končnega cilja — in dosegel ga je mož. Tako, in samo tako in iz tistih časov ima Komenda svojo hiralnico, ki jo je ustanovil on in nosi še danes po njem ime.

»Ali jo bom odvalil skalo!« — se je vpraševal premnogokrat junak Pregljeve po-

vesti. Nekajkrat je bridko zaplakal in zastokal ob bolečine, ko je videl, da je skal vedno več in več... — a ni upognil hrbtna in ni klecnil na kolena in se slaboten zgrudil pod pezo življenjskega boja in borb. Nil šel je preko vsega in mimo vsega, pa je odvalil skale, zdaj eno, zdaj drugo. In ko je z vsem naporom odvalil katero s poti, pa se mu jih je privarilo drugih pet na življenjsko cesto, zopet je s podvojeno silo in voljo stisnil pesti in ustne, uprl se spet v prvo naslednjo in drugo in tretjo in vse do konca — dokler ni odvalil prav vse in je bila prosta pot...

Tako je šel in končno le našel svojo — Komendo.

Današnjim dnem je prepotrebna taka knjiga. Ker čimdalj gremo, vse več je skal... In tudi nas kateri se sprašuje iz dneva v dan:

»Ali jo bom odvalil?...«

Boš! Samo hoteti moraš!

*

Glavarjeva hiralnica in bolnišnica v Komendi. Ko speš mimo Mejača v klanec pod cerkvijo, jo boš našel v bregu; če sam ne, vsak domačin ti jo bo pokazal in tolmačil s ponosom, ako tega sam vedel ne boš: »Peter Pavel Glavarjeva je!« In menim, da je s tolikim spoštovanjem hranjena malokatera knjiga po naših vaseh, kakor so »Večernice« iz tistega leta, ko je zgodovinsko točno in preprosto lepo postavil vanje Pregelj svojega »Glavarja«. In če sem jaz vprav zato stopil kar mimo Mengša in jo vsekaj naravnost in

prvo v Komendo, ima tudi to svoje namene in svojo pomembno stran!

Namreč to: opozoriti, poudariti dejstvo, kako gre stvar ljudstvu do srca. V tem slučaju knjiga. Kako z veseljem, s lakšnim dopadljivim občudovanjem jo sprejmo ljudje, ako je pisana zanje, iz njih srede.

Vzemimo letošnje Mohorjevke. Da le eno stvar vzamem iz njih: Finžgarjeve »Strice«. Kdo jih je bral, da ni ob njih občutil resnično ganotje! Kdo, ki ni vedel in rekel, to je branje, to je zgodba! Ne! Ni zgodba, življenje samo je. Resnično, iz srede naših ljudi vzeto. Po zrnih zbrano, zelo bogato, kratko, jedrnat. Brez odvišnih besedi. In kakor kladivo udarja na zastrite duše. Uči. Tako vzgojno in prepričevalno močno in jasno, da še zlepa kakšna knjiga ne tako: Ljubite se med seboj!

In drugo, kar sem hotel povedati, je: Mohorjeva družba je iz nas vzrastla tvorba, zato je naša in za nas — in le zato gre beseda njene knjige na globoko in gre v vse, ki jo bero! Če bi tedaj rekel, da jo je treba še bolj podpirati, kakor jo! — ali sem tedaj zgrešil namen? Nisem! Kdor jo pozna, ve, kdor jo še ne, naj stopi v njen krog — nikdar in nikoli mu žal ne bo! Cimveč jih bo, ki bodo njej dali hoteli, več in lepše bo mogla dati ona!

V tem znamenju na pot in na delo! Da bomo spet kdaj in kmalu dosegli tisto število kakor je že bilo nekoč: 90 tisoč!

Pripognimo se in odpahnimo skale!

ZAPOGE.

Predzadnji Domoljub je priobčil iz naše vasi dopis z velikim slavospevom tistim, ki so pripomogli, da je naša kmetijska podružnica prišla do lastnega trijerja; tisti pa, ki so se svoječasno upirali ustanovitvi lastne podružnice in ki niso prispevali za ta kmetijski stroj, pa so kmatkoma nazadnjaki. Da pa ne bo kdo mislil, da je vse zlato, kar se svetli, in da dopisniku in pa tistim, ki stoje za njim, malo sprašamo vest, si dovoljujemo nekaj vprašanj: 1. Naj nam pove dopisnik, iz kakšnega razloga se je ustanovila naša podružnica, ko smo bili vendar toliko let zadovoljni pri podružnici v Smedniku in je ta komaj četrte ure oddaljena od nas. Če dopisnik ne ve razloga, ga bomo navedli mi.

2. Ali je gospodarsko naročiti in kupovati lastne kmetijske stroje, katere smo imeli vedno na razpolago pri podružnici v Smed-

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

s tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“, ki obsega osem strani slik v bakrotisku

Najzanesljivejši in najcenejši slovenski dnevnik. Točna poročila iz domače in svetovne politike. Strokovne gospodarske vesti. Prosvetni in zabavni članki. Povesti. Številni oglasi. Slike tudi v dnevni izdaji

Naročnina:

20 Din mesečno (za inozemstvo 35 Din)

Naroča se: Uprava »Slovenca«, Ljubljana

Deset šivalnih strojev po 10 dinarjev v Stadionski loteriji!

Sloveči slikar p. Deziderij Lenz je umrl zadnji dan januarja v benediktinski nadproštiji v Beuronu v Nemčiji.

Sedem let je že dobil novinar Ludovik Hatvani na Madžarskem, ker je v svojem časopisu razžalil — madžarsko narodnost.

Hči znanega angleškega politika Lloyda Georga bo pri prihodnjih državnozbornih volitvah kandidirala.

Vihar je odtrgal od zmrznjenega obrežja ob Azovskem morju velike kose ledu, na katerem je bilo 60 sani, konji in ljudje, in jih odnesel na odprto morje. Najbrže vsi izgubljeni!

Policija je prišla na sled veliki zaroti proti čikaškemu nadžupanu Thompsonu.

Delo za »mir«. Amerika hoče zgraditi v petih letih še 1000 vojaških aeroplanov.

Mehikanski školje so poslali predsedniku Callesu novo spomenico z zahtevo, da se doseže sprava med državo in Cerkvijo na načelu verske svobode.

Dve milijardi dolarjev (113 milijard dinarjev) so izdale v letu 1927. Američanke samo za — lepoticenje.

Najbogatejši pisatelj na svetu je bil baje nedavno umrl španski romanopisec Blasco Ibanez. Koliko je zapustil, ne pišejo.

6*

Od volkov je bil raztrgan te dni neki tihotapec na poljsko-litavski meji.

Jugoslovanski misijonarji so dobili v Indiji lastno pokrajino, kjer bodo samostojno opravljali misijonsko delo.

Komunistični občinski svetnik Siallar v Parizu je ustrelil pravnega svetovalca iste stranke, ko sta se skregala.

Ročna delaveca, brata Scarponi sta podedovala po svojem stricu 89 milijonov lir (okrog 270 milijonov Din).

Ves trgovski del mesta Fallriver pri Bostonu v Ameriki je na Svečnico pogorel. Škode 25 milijonov dolarjev (okrog 1425 milijonov Din).

Zakonitim naslednikom ruskega prestola se lahko prišteva otrok moškega spola, ki ga je nedavno rodila hčerka ameriškega usnjarskega »kralja«, poročena z ruskim velikim knezom Dimitrijem.

107 milijonov dolarjev (okrog 6 milijard Din) je podedoval ameriški bogataš Hartues po svoji materi vdovi. Davek bo znašal okrog 1 milijarde Din. Trdijo, da še ni bilo tako visoke dedščine.

Španski kralj se hoče ločiti od svoje žene in vnovič poročiti. Tako poročajo francoski listi.

Slavni raziskovalec boleznih raka, Johannes Fibiger v Kodanju na Danskem, je umrl.

Dvajset koles po 10 dinarjev v Stadlonski loteriji!

niku, ki jih že dolgo časa poseduje. Ali se ne pravi to zapravljati denar?

3. Ali imamo morda prevozne stroške za umetna gnojila in dr. manjše, ko vendar veste, da leži postaja v Medvodah ne pa v Vodcah.

Naj zaenkrat zadostuje. Včasih je že tako, da zmaga osebnost in politična strast — ne pa — pamet.

LESE.

Dasi smo odrezani od sveta, se vendar precej pridno gibljemo na prosvetnem polju s skioptičnimi predavanji in na političnem polju z večkratnimi shodi. Tako sta se zadnjo januarjevo nedeljo zgubila v naše zatišje oblastna poslanca gg. Arnež in dr. Milavec ter z živo in jedrnatno besedo opisovala pomen in delo oblastne skupščine tako, da smo številni udeleženci shoda z največjim zanimanjem in napeto pozornostjo sledili njenim izvajanjem in malone preslišali kikrikikanja nekega petelinčka! — Birno bomo imeli v ponedeljek, dne 14. maja, takoj za Radovljico. Smo pa res ponosni, da nas škof tako obrajta, da se iz Radovljice pripeljejo naravnost k nam in od nas šele drugam! Dobrodošli!

IZ TURJAKA.

V nedeljo, dne 15. januarja, smo ustanovili Prosvetno društvo. Ob tej priliki je imel tajnik Prosvetne zveze g. V. Zor zanimivo predavanje o romanju v Lurd s skioptičnimi slikami. Za občinstvo, ki je do zadnjega koticika napolnilo društveni prostor, je bilo te vrste predavanja nekaj čisto novega. Vsi so izražali željo, da bi

kmalu zopet mogli videti in slišati kaj podobnega. Ta želja se jim bo izpolnila na predpustno nedeljo z enakim predavanjem o Ameriki. — Društvo ima svoj prostor v gradu. Gospa grofica je društvu zelo naklonjena in nam je v ta namen odstopila brezplačno precej veliko sobo, za kar so ji društveniki iz srca hvaležni. Zanimanje za društvo je precej veliko, vsaj med mladino. Takoj prvi dan se je prijavilo 74 članov in članic. — Upamo, da bo društvo delovalo in rodilo sadove. Zeleti je, da bi tudi starejši, zlasti očetje in gospodarji izprevideli korist in potrebo izobrazbe in razvedrila na verski podlagi.

KRANJ.

Fotografije dobitkov Stadlonske loterije so razstavljene v izložbenem oknu papirnice »Ilirija« v Kranju. Iz slik vile in drugih obilnih dobitkov se res vidi velikopoteznost orlovske loterije, katere žrebanje bo že nepreklicno dne 25. marca t. l.

JEZICA.

V povojnih letih se Jezica širi in napreduje z vso naglico v vseh ozirih. Dobili smo električno razsvetljavo, poleg tega se je napravila javna cestna razsvetljava. Zgradilo se je 13 novih hiš s 17 stanovanji. Posebno podjetnost je pokazal naš mladi zidarski mojster Ivan Erjavec iz Male vasi. Zanimivi so tudi podatki, koliko se je v pretečenem letu potočilo v naši občini. Vina se je potočilo 112.445 litrov, piva 14.060 litrov in 11.098 litrov žganja. Ako računamo to po dnevnih cenah, bi zneslo 2.030.125 Din., kar je ogromno. S tem

pa še ni rečeno, da smo popili vse to občani, pretežni del odpade na račun tujcev, zlasti na Ljubljančane, katerim je Jezica prijeten izletni kraj, posebno dobro znana »Alešova gostilna«. V preteklem letu se je poklalo v naši občini 127 krav, 54 telet, 50 prašičev, 14 volov in 7 telic. Mesa se je uvozilo 3910 kg, to je predvsem prašičevo meso. Tudi to je lepo število.

ST. ILJ PRI VELENJU.

Po težki bolezni je 18. m. m. umrla tukajšnja trgovka in gostilničarka g. Marija Tajnšek. Rajna je bila daleč na okoli znana kot velika dobrotnica ubogih ter kot vzorna krščanska gospodinja. Doma je bila z Vrhnike iz znane družine Ogrinove. Eden njenih bratov je bil pred leti kupil tukajšnje veleposestvo na Koroščevem, nekaj razprodal, gostilno, trgovino in nekaj posestva pa sta prevzela rajna gospa in njen mož Ivan. — Žalost za pokojnico je splošna.

SV. TOMAŽ PRI ORMOZU.

V Savcih je dne 22. m. m. nagle smrti umrl Anton Goričan, bivši posestnik in mlinar, v starosti 80 let. Mož je bil izredno trdnega zdravja in ni bil nikdar bolan. Povsod poznan, šaljivega in veselega značaja, zelo dobrega in usmiljenega srca, je rad pomagal revežem, ki ga bodo zelo pogrešali.

ST. JANŽ NA DOLENJSKEM.

Liberalci so izvolili svojega župana s 7 (beri: sedmimi) glasovi. Vsi drugi odborniki, 18 po številu so oddali prazne listke. Naši odborniki so utemeljili svoje postopanje s sledečo izjavo: »Ker so ob priliki občinskih volitev pristaši občinske gospodarske (liberalne) liste potom letakov pisali, da so pristaši SLS napravili občini blizu 200.000 Din dolga, dalje,

37

Razno.

Najlažji novorejenček na svetu se je rodil nedavno na Angleskem. — Tehtal je samo 336 gramov. (Eno tretjino kg.)

Pridelek južnega sadja v Italiji. Italija je pridelala v letih 1926/27 skoraj 8 milijonov centov južnega sadja in sicer 2,7 milj. q pomaranč, 4,8 milj. q limon in 300.000 q mandarinov.

Kako dolgo uspeva breskev. Breskev, ki je navezana samo na prirodo in je človek ne štiti pred zajedalci in raznimi boleznimi, živi običajno največ 8 let. Če pa breskev škropimo v zimskem času z raztopino modre galice, ji podaljšamo življenje tudi na 20 in več let.

Zanimivo prorokovanje. V Gočah na Vipavskem je kaplanoval v sredi 19. stoletja Valentin Kodre (umrl in pokopan v Gočah, 1856. V krstni knjigi gorske fare za leto 1843 je Valentin Kodre pod 31. januarjem, 1843 zapisal na platnicah prerokbo, v kateri slika, kako bo po njegovem notranjem videnju na svetu šez 100 let, to je leta 1943.

Slavko Savinšek:

V goliških plazovih

Povest z gorenjskih planin

Tilen je nenjaval mrzle obkladke na čelu, ali videlo se mu je, da ti še slabšajo stanje ranjenčev in ni si skoro upal obnavljati jih. Prosil je Boga, naj bi se že skoro vrnil mati s Terpino, hodil je vsako minuto gledat na vrata, če morda že ne prihajata težko pričakovana. Z novo skrbjo se je vedno vračal nazaj k pogradu. Oni pa je pričel znova, hujše ko dozdej:

»Tilen, Tilen!« je kričal z nečloveškim glasom, »Tilen, roko daj! Joj peče, Tilen, peče! — Glej ga, glej, name meri, Tilen, ustrelil me bo! Tilen, drži me, padam, padam!«

In se je komaj za hip umiril, pa se je znova pogljal Tilnu v roke s peno na rustih in iz ust se mu je vsipalo:

»Cilka, kri, Cilka kri!«

Tedaj je začutil Tilen, da se mu je po prsih, ki je nanje upiral ranjenca, razlilo nekaj gorkega. Rana se je odprla znova in kri se je udrila iz nje. V tistem trenutku pa sta planila v kočo mati in Terpina.

Dan je že sijal v kočo. Terpina se je brž pripravil k ranjencu, mati in Tilen sta mu pomagala. Nekaj najnega orodja je Terpina itak vedno nosil s seboj; par lončkov in steklenico z zdravili, ki jih je vedno pripravljala sam, tudi. Z neznansko spretnostjo je izrezal ranjencu kroglo iz života, mu z nečem namazal obe rani, ga nanovo prevezal in mu vlil v usta par kapljic zdravil. Ko je bilo to opravljeno, je sedel ob ranjencu na pograd.

Tilen se ni mogel premagati, vprašal je:

»Kaj bo?«

»Kar bo Bog dal in narava! Dosti upanja ni, preveč je izgubil krvi!«

Vsi trije so molčali. Mati so čez čas nekam izginili in niso se vrnil v koč. Ranjencu se je sčasoma umirila vročica, kmalu potem, ko mu je bil Terpina znova prevezal rano in mu dal novih kapljic, je zaspal v globokem spanju. Terpina ga je ves čas opazoval, a Tilen tudi. Pa bolj še ko Matevža, Terpinin obraz. In ko se je Terpina zopet vsedel na pograd, je vnovič vprašal Tilen:

»Terpina, kaj mislite, kako bo?«

»Če bo po tem spancu odleglo, je upanje!«

»In koliko časa bo to trpelo?«

»Šest ur. Če bo do takrat šla vročica nazaj in bo ranjeni miren, je upati, da se bo izlival. Začuda veliko krvi je izgubil.«

»Od daleč sem ga prinesel.«

»Kdo ga pa je?«

»Financarji za kočno!«

»Se mi je videlo. Tihotapec. — Čaj, saj imaš ti tudi krvavo roko!«

Tilen se ni brigal za rano, dasi ga je skelela ves čas. Ni utegnil, ker ga je preveč skrbela Matevževa rana. Zdej pokaže roko Terpini.

»Hm?« zmajuje ta z glavo, »v palcu imaš kost zdrobljeno, popraviti bo treba!«

Kar hitro se je k temu pripravil, uravnal koščico, jo prevezal med dve deščici in obvezal.

»Umrl ne boš za njo,« ga je potolažil, ko je bil gotov.

»Se mi zdi! Ne znajo grizti financarji!«

»O, tegale so dobro oplazili! — Pa si ga zmogel tako daleč, Tilen? Težak je moral biti!« Občudovaje

Žrebanje Stadionske loterije 25. marca!

da so zvišali plačo občinskemu tajniku na 40 tisoč dinarjev, ugotovljamo danes, da so grdo lagali in obrekovali moše SLS in celo občino spravili v slab glas. Dokaz: Občina ima danes le 19.542 Din dolga (stroški občinske nove tehnične), kar so potrdili pristaši občinske gospodarske (liberalne) liste, ki so pregledali občinske račune in jih našli v redu. Tajnik je imel po sklepu vseh bivših odbornikov 10.000 Din nagrade, in ne 40.000 Din. Občinske doklade so se zvišale po enoglasnem sklepu vseh bivših odbornikov. Da se laži liberalcev ne pozabijo, zahtevamo, da se naša izjava zapiše dobesedno v sejni zapisnik in varuje dober glas občine, oni pa, ki so laži razširjali in obrekovali, razkrinkajo! Nato so se liberalci hoteli nekaj izgovarjati in so pripovedovali, da so na letakih bile mišljene krone, ker so črtali dinarje. Nato so dobili ponovno izjavo sledeče vsebine: »Ponovno pribijemo, da je na letakih tiskano 200.000 Din in 40.000 Din, na nekaterih je bilo »Din« črtano, ni pa bilo nikjer zapisano »kron« ali »lisic«, »lisjakov« ali kaj drugega! Ponovno poudarjamo, da so bile te laži na letakih in obrekovanja odbornikov naših! — Vidite gospodje liberalci, laž ima kratke noge!

Kratka vsebina povesti „V goliških plazovih“

kolikor jo je izšlo dosedaj.

Povest se godi tik po vojni, ko je cvetelo tihotapstvo. Čez Golico na koroško-gorenjski meji tihotapijo saharin Matevž s

Koroškega, dolgi in močni Tilen, ki sicer živi s svojo materjo visoko nekje v samotnih planinah, potem še Janez, Matija in Mohor z Dobrave pod Golico. Stara Lovračeva Lona je saharin na drobno prodajala naprej. Nekoč jih zasačijo financarji. V boju Matevž porine financarja Ivana v potok, a tudi sam iztakne majhno prasko. Začne se zasedovanje. Matevž beži in hitro pade v Hribarjevo hišo, kjer vidi še goreti luč. Domača hči Cilka je še pokoncu in pere. Matevž jo poprosi, naj ga skrrije. Porine ga v neko zidno duplino, pred katero postavi velik čeber. Financarji pridejo v hišo, ker so slišali močno lajanje psa ter pretaknejo vse, a ne dobijo nikogar. Cilka molči. Vstanejo oče in mati ter hlapec, ki o vsej stvari nič ne vedo. Financar Ivan je ob tej priliki prvokrat videl Cilko. Dasi jo sumi, da ona vendarle nekaj ve, vendar mu postane zelo všeč in začne misliti nanjo. Ko financarji odidejo in se domači spravimo zopet spat razen Cilke, ki hoče še izvršiti svoje delo, pride Matevž zopet na dan, se Cilki zahvali in jo prosi, da mu obveže rano na roki. Cilka mu jo obveže kar s svojo čisto ruto. A tudi Matevžu se Cilka globoko vtisne v srce. Cilka se je v svojih mislih takoj odločila za Matevža.

Začne se borba na življenje in smrt med tihotapci in financarji, prav za prav pa med Ivanom in Matevžem za Cilko.

Matevž se je zopet vrnil na Koroško domov, Ivan pa je začel hoditi h Hribarjevim, a Cilka ga je precej ostro odbila. Ivan je kmalu spoznal, da Cilka misli na

koroškega tihotapca in je sklenil na vsak način ga dobiti v roke. Dočim oče in mati pri Hribarjevih nista nič slutila, kaj se godi med Cilko, Ivanom in neznanim Korošcem, je kmalu vse doumel to domači hlapec, stari Janez, ki je imel Cilko rad kot svojo hčer in se je zaklel, da Cilka ne bo nikdar financarjeva, čeprav tudi Matevža ni poznal.

Cilka slučajno zve od Ivana, da financarji nameravajo neko soboto, ko so tihotapci imeli navado tihotapiti čez Golico, skupno z avstrijskimi stražniki tihotape zajeti. V strašni skrbi za Matevža prosi Ščinkovčevega Matijo, naj takoj gre čez Golico na Koroško Matevža obvestiti, naj to noč ostane doma. Matija odide, toda po poti ga dobijo nemški stražniki, ga omijajo tihotapstva in ga odvedejo s seboj. Sicer jim uide, toda Matevža zamudi. Financarji in tihotapci ponoči zadanejo skupaj na Golici. Začne se boj, v katerem Tilen zabode nekega financarja, financar Ivan pa nevarno obstrelj Matevža. Močni Tilen Matevža hitro vzame v naročje in ga nese po dolgi nevarni poti na planino k svoji materi. Ranjenega financarja prinese na Dobravo in Cilka je tako razburjena, da ponoči zbeži proti Golici gledat, kaj je z Matevžem. Stari Janez hiti za njo ter jo privede nazaj. Financarji so med tem zajeli tihotapca Mohorja in mladega Anžeta s Koroškega, ki v goliški koči napol zmeden tihotapcem veliko izpove zlasti precej o Matevžu, za katerega je njegova sestra Majda baš Anžetu naročila, naj zelo pazi nanj. Ko se Anže zave svoje nepremišljenosti, financarjem skriva uide.

gleda Teršina na Tilna, svojega sina, ki je bil razen oči ves materin, ves Metin. Tilen pa ni vedel, da ga opazujejo oči očetove.

»Ej, saj smo še močni in zdravi!« se potegne Tilen v višino, da z glavo buti skoro v strop. Kosti mu počijo v sklepkih, prsi se mu vzbočijo izza srajce na vratu, žile se napno in tilnik pordeči, tilnik, ki bi skalo nosil, ako bi bilo treba!

»Kje pa so mati?« vpraša Terpina čez čas.

»Kaj vem, kam jih je zopet gnalo. Pa menda že v stajo!« odgovarja Tilen.

»Mest so šli, saj preje niso utegnili, ko so morali iti po vas. Sam Bog vas je tako hitro prinesel. Bil sem že ves obupan, ker si nisem znal več pomagati ž njim.

»E, mati so me podili, da sem jim komaj sledil! So še trdni, mati, Tilen, še za dve mladi planšarici!«

»O, so,« se užge Tilnu v obeh in nehoti stopi med vrata, da pogleda v dolino, če še ne neso mati golide od staje. Ves v solncu stoji ob podbojih. Bled je sicer v obraz, ali vendar je zdravje v njem in moč in moška samozavest. Čisto je obrbit, na gladko ostrizen, izpod močnih obrvi sijajo zelenkaste oči. Poteze pri ustih so malce navzdol ukrivljene, sencu na njih povečuje močan nos. Čuden je ta Tilen. Ni ga skrb za obleko, ne za drugo lepotičenje. Ali eno skrb ima: brije se vedno, kadar mu ule financarji niso trdo za petami. Ne nosi ne brk, ne dolgih las, vedno se striže gladko. Radi britja mu Šentpeterčani radi pravijo: dobravski kaplan. Tilen pa se le smeje temu priliku in se skrbno dalje brije. Ni bil še šel v tovorjenje, ne da bi se bil preje obril.

Mati pridejo z mlekom in pristavijo za kosilo.

»Mati, malo mesa za naju dva! Potrebna sva,« opozori Tilen.

»Sama vem. Če bi tebe čakala, bi lakote umrl.

5*

— Na!« mu pomoli lep kos suhe gnjati in hleb kruha, »jej, pa še Terpini nareži!«

Solnce je prišlo že precej visoko in poldan se bliža. Zato se obema prileže jed in komaj čakata, posebno Tilen, da bo še kosilo kuhano.

Po kosilu pregleda Terpina ranjenca in na obzoru se mu bere zadovoljstvo.

»Bo, bo, izlital se bo najbrže! Je pač mačje narave!«

Tilnu se samo smeje, ko stoji ob Terpini in gleda ranjenca; speči Matevž diha mirno in vročica v obrazu mu ne gori več s takim plamenom.

»Mati, zaspan sem. Tjale gori v gmajno ležem. Saj bosta vidva pri Matevžu.«

»Le pojdi,« de Terpina, »že z materjo popaziva!«

Tilen odide za hišo v gmajno in si poišče primernega prostora na mahu. Precej časa ne more kljub utrujenosti zaspati. Hoče si nažgati cigareto, ko zapazi, da nima ognja. Vstane in stopi proti koči po vžigalico. Že misli zaviti okrog vogala, ko sliši govoriti mater v odrezanih stavkih in z razburjenim glasom, ki trepeta od notranjega nemira. Poslušne za vogalom in sliši imenovati svoje ime.

»Saj ti je Tilen čisto podoben,« govori Terpina.

»O, je! Saj je moj sin! Tvojega ni ničesar na njem!«

»Je, je!« hiti Terpina, »oči ima moje!«

»Bog ne daj, da bi bile tako lažnive kot so tvoje!«

Tilen se zdrzne. Do danes ni vedel za očeta. Je li mar Terpina? Ta mil, suhi možič? Ne, ne, ni mogoče! — Poslušaj dalje.

»Meta, ali še zdaj ne moreš pozabiti moje neumnosti?«

»Nič neumnost, laž je bila, laž menil!«

»Oblika vsega sveta je spremenjena, železnice so po vsem svetu. Morski ožini Suez in Panama sta prekopani in največje ladje plovejo s polnimi jadrni iz enega morja v drugo. Posebno je na evropski celini vse drugače postalo. Francija ni več v ozkih mejah od leta 1815., zadobi zopet svoje naravne meje do Rena brez meja. S priklopitvijo ljudstev Belgijcev in Nemcev je njeno ozemlje spojaljeno in njen narodni obstanek na nerazrušljivi podlagi utrjen. Ni še dovolj: Italija in Španija sta po nerazrušljivi zvezi s Francijo združeni in tvorijo ibersko-galijsko-italijsko zvezo. Ta zveza je pojačena in sicer tako, da sta ti deželi kljub temu neodvisni. Tej zapadni zvezi na strani je Nemčija, ki kaže podobo naroda z blagoslovljeno liberalno ustavo, ko ni več niti Avstrije niti Prusije. Ta Nemčija je zvesta zaveznica Francije, Poljska je zopet uspostavljena, Grška je večja in močnejša, kakor je bila in je varuhinja civilizacije (napredka). Rusija je že davno v Carigradu. Anglija je padla od svoje stare moči; njene ladje priznavajo francosko nadoblast. Angleska trgovina pride

Hlapec Janez je takoj, ko je pripeljal Cilko domov, kjer je le-ta materi zaupala svojo ljubezen — oče pa je rohnel zoper hčer — v Golico poizvedovat. Zvedel ni nič, pač pa je našel Cilkinu ruto vso krvavo, s katero je prvi večer obvezala Matevževu rano in ki jo je Matevž izgubil, ko ga je Tilen ranjenega nesel v kočjo svoje matere. Cilka je ruto takoj spoznala in je bila še bolj obupana, ker je bila prepričana, da je Matevž mrtev.

Ko je Tilen prinesel Matevža v kočjo svoje matere, je bil Matevž nezavesten in v vročici. Mati Meta si ni znala drugače pomagati, kot da je šla po starega izkušnega Janezo Terpino, ki ga sicer Meta radi tega, ker jo je v svoji mladosti pahnil v nezrečo in jo potem zapustil, sovraži a iz ljubezni do svojega sina Tilna, žrtvuje tudi to pot. Tilen nič ne ve, da je stari Trpina njegov oče.

Medtem ko je Meta na potu, se Matevžu blede.

Mussolinijev katekizem.

Leo Longanezi je izdal v Florenci proročno knjižico »Kazipot fašist«, iz katere povzemamo sledeče »nauke«:

1. Papež je samo eden in živi v Rimu, zapomeni si to! (§ 72).
2. Ti ugaja iti za procesijo? Pojdi in sprejmi z zausnico framozane, ki se ti smejejo. (§ 74).
3. Gorjačo skrij kamor hočeš, deni jo v kozolec ali torbico; toda meni verjemi, to je velika reč. (§ 76).

4. Mličnik, posebno fašist, ne sme biti prijatelj miru. Za te mora biti vojna kruh. Puška, bajonet, krušna torba itd. so bili izročeni ne za to, da jih v brezdelju izrabiš, ampak da jih shraniš za vojno.

5. Kadar bo neodvisnost drugih mogla koristiti naši moči, tedaj pojoči solzo za zatirane narode.

6. Fašistovska bojevnost je vojevala preteklo vojno ne kot zadnjo, ampak kot prvo izmed velikih vojn. (§ 84.)

7. Ljubi domovino! Ni pa dovolj, da jo ljubiš in se veseliš tujih potnikov, ki navdušeno vzklikajo: krasna. Ti jo moraš povečati. (§ 28.)

8. Skušaj imeti otroke z žensko tvoje zemlje! Ne zmeni se za slovansko čarobnost! (§ 31.)

9. Doma lahko praviš: »Italija je svinjska država«, toda v inozemstvu moraš zagovarjati in povzdigovati tudi najnesramnejše svinjarije svoje dežele. (§ 60.)

10. Mussolini ima vedno prav.

Tak je torej katekizem Mussolinija. Razen par slučajno dobrih stvari, je vsa miselnost fašistovskega »evangelija« globoko protikršćanska.

Letošnja romanja.

I. Jubilejno romanje v Lurd, Ars, Paray le Monial bo od 10. do 21. aprila. — Odhod iz Ljubljane 9. aprila ob 6 zjutraj. Brzovlak vozi preko Milana, Genove, Ventimiglia, Nice (prenočišče), Marseilles in Lurd, kamor dospe 13. aprila ob 9 dopoldan. — Odhod iz Lurda 16. aprila preko

Lyona, z avtomobilom v Ars, nato v Paray le Monial, kamor dospe 17. aprila zvečer. Naslednji dan se vrača vlak preko Lyona, Turina-Milana (prenoč.), Benetke (6 urni odmor, Trsta v Ljubljano, kamor dospe 21. aprila ob 6 zjutraj. Stroški za hrano, stanovanje, vožnjo znašajo za III. razred 2900 dinarjev, za II. razred 4000 Din. Priglasiti se je treba pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva c. 5 do 1. marca.

II. Romanje v Lurd in poučni izlet v Pariz namenjen zlasti inteligentnim krogom bo od 4. do 16. julija. Pot vodi tja grede kot pod št. I. Iz Lurda pa v Bordeaux, Pariz (tri dni odmora), Lisieaux, Strassbourg, München (1 dan in pol), Ljubljana. Stroški za III. razred 3500 Din. Priglasiti se je treba do 1. junija 1928.

III. Poučno potovanje v Köln — Westfalsko — obisk naših rojakov. To potovanje bo od 1. do 11. avgusta in sicer po sledečem programu: 1. avgusta ob 8.45 zjutraj odhod iz Ljubljane preko Jesenic, Salzburga v München, kjer bo prenočišče, naslednji dan ogledovanje mesta. Zvečer odhod v Mainz. Iz Mainza po Reni do Kölna. Naslednja dan božja pot in skupni sestanek vseh slovenskih društev sv. Barbare na Westfalskem in Holandskem v Kevelarju, kjer bo kat. dan. Naslednji 3 dnevi so določeni za proučevanje socialnih razmer v delavskih središčih: Hamborn, Essen, Duisburg, M. Gladbach in Düsseldorf. Pot nazaj gre preko Nürnberga-Münchena v Ljubljano, kamor dospo 11. avgusta zjutraj. Stroški za to potovanje znašajo neobvezno 2800 Din. V tej vsoti je zapopadna železnica, brzovlak, vožnja na parniku po

38

na Zedinjene države Severne Amerike, katerih prebivalstvo naraste na 80 milijonov. Nekdanja angleška Indija je neodvisna in močočna država. Kitajska je lena, sprejme pa evropsko civilizacijo. Vse države imajo samo en civilni in kazenski zakonik; eno samo težo, mero in denar. Pariz, Madrid, Rim in Amsterdam so z železnicami zvezani. Alpe in Pireneji so z velikanskimi predori predrti. Na Francoskem in v vseh okrožjih so banke ustanovljene v korist ubogih delavcev. Plača najemnikov bo urejena. Zalostni nestalnosti industrije bo postavljena mera in cilj. Vsaka vas ima že časopise in tekmuje s talenti, z duhom in vednostjo s Parizom. — Kakor vidimo, so se prerokbe g. Kodreta v marsičem že uresničile. Kar se ni, se pa lahko do l. 1943. vsakakor še zgodi!

Sladkor iz rožičev. Navadno uživamo pesni ali trdni sladkor, izgleda pa, da dobimo v kratkem tudi sladkor iz rožičev. Pridetek rožičev v Italiji znaša n. pr. letnih 800.000 centov. Manjši del rožičev služi Italijanom za

»Ni bila laž, kolikokrat sem ti že pravil, pa me nisi hotela poslušati!«

»Nisi vreden! Čemu govorim s teboj? Morda me je sin premagal!«

»Glej, Meta, že petintrideset let me peče oni greh! Da, vem, greh je bil, ki sem ga storil nad teboj in nad otrokom. O, koliko noči nisem spal radi tega.«

»Tudi jaz ne! Manj ko ti!« vrže mati vmes.

Ali kot bi ne slišal njenih besed, nadaljuje Terpina, ki mu je bilo vse do danes pridržano in zabranjeno, da bi izlil svojo bol Meti v srce.

»Kako me je premagala kača! Lepa je bila res in bogata in sladko je znala govoriti. Glej, mi je pravila, z menoj greš v veliko mesto in boš postal slaven in bogat. Denarja ti bodo nasuli na kupe. V moji hiši boš, v moji palači in v moji kočiji se boš vozil, mi je govorila. Ne morem. ne smem, Meta me čaka in otrok, sem ji odgovarjal. Kaj bo ubožica brez mene, umrla bo in otrok ž njo! — Ne bo umrla! Pusti jo! Škoda te je za gorjanko, za kmetiško dekle! Za kaj boljšega si ustvarjen! Kajne, dragi moj, mi je sladko šepetala v uho. In je prišlo, kar je želela. V meni pa se je razlilo od nje kakor strup, kot žareč plamen in je razjedalo dušo in telo. Lepega jutra me je potegnila s seboj na voz in odpeljala na Dunaj. Ali vedi, Meta, srce se mi je trgalo in v meni so palile tvoje objokane oči ko živa žerjavica. In v ušesih mi je zvenel Tilnov jok!«

Ni mogel dalje z besedo Terpina. Spomin na davne grenke ure je tako bridko gorel v njem, da so mu solze ustavile besedo. Meta pa je ostala v besedi trda, čeprav so oči za hip spregovorile drugače, morda ko nekdanj, pred šestintridesetimi leti. — Za kočjo pa je omahnil Tilen ob setno in se mukoma zadržal, da ni na glas kričnil od bridkosti, ki se je razlila po njem, ko je zvedel za materino bolečino.

»O, saj so te lahko pekle moje oči, bolj te niso mogle, kot so mene ure obupa in sramote; bolj, ko mene solze gorja in sramote! Domov nisem smela, ker sem radi tebe, ki si me zapeljal s sladko besedo, onečastena morala od doma, ko so me oče, bogato Zabetovo hčer pognali od hiše ko garjevega psa! Mati so umrli ravno tedaj, ko se je Tilen rodil, od bridkosti za hčerjo in njenim otrokom, od obupa nad očetovo neusmiljenostjo! Semle sem pribežala in kakor divja zver imela otroka v samotni, zapuščenosti in gladi ter bi bila poginila jaz in otroče, če se me ne bi usmili Lona, ki mi je od matere skrivaj prinašala hrano gori. Ti pa si se tedaj potikal na Bledu z ono lovačo, ki ti je pila kri in moč, potem te pa sunila od sebe in pljunila za teboj. O Janez, prav ti je, naj te le peče, naj te le žge v dušo, do smrti naj te mori, saj je mene tudi in me bo še v smrt!«

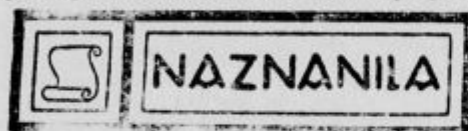
Tilen bi bil najraje planil izza kočje nad Terpino in ga v divji jezi zadavil. Toda stisnil je zobe in pesti in dalje poslušal.

»Čuj, Meta, strašna si! Nočeš mi odpustiti. Meniš, da me je ona spodila? O ne! Hrepenenje po tebi in otroku me je vrglo nazaj! Še se ji je hotelo moje moči, moje mladosti, še je stezala roko za menoj! Toda meni se ni dalo živeti pri njej! Gnalo me je domov, vsak dan bolj so pekle v dušo tvoje oči, Meta, vsak dan glasneje je kričal v meni Tilnov jok. Jaz sem jo sunil od sebe, jaz, in pobegnul vstran sem nazaj ter se potikal ko preganjana zver po gmajni in hosti in hodil poslušat pred tole kočjo, da slišim tvoj glas, da čujem jok otrokov in njegovo prvo besedo. Pred tebe pa si nisem upal, ker sem se zavedal svojega greha. O, kolikokrat me je zapeljevala misel, da bi vrgel čez vejo vrv in se zagugal na oni svet! Pa mi ni dalo srce! Brez tvojega odpuščanja nisem upal pred večnega sodnika. — Ona je vpraševala za menoj, me

Reni, hrana in stanovanje. To potovanje je namenjeno onim, ki žele poglobiti svoje znanje na prosvetno-socialnem polju in sorodnikom onih izseljencev, ki bivajo na Westfalskem. — Priglasite za to potovanje sprejema Prosvetna zveza do 1. julija t. l.

IV. Drugo skupno romanje na sv. Višarje, katero pripravi Slov. kršč. ženska zveza bo 4. in 5. avgusta na praznik Marije Snežnice. To romanje je namenjeno zlasti članicam ženskih in dekliških organizacij ter članicam Marijinih družb. Cena: železnica Ljubljana—Žabnica in nazaj ter vizum je 75 Din. — Priglasite za to romanje sprejema Prosvetna zveza, Miklošičeva c. 5 do 4. julija. Za vsako romanje mora javiti priglasilec: ime in priimek, rojstno leto, stan, bivališče ter vstopno postajo.

Izletniki za potovanje pod št. III. morajo imeti lastne potne liste. Vizume preskrbi Prosvetna zveza. Za vsa romanja se plača polovica vsote, ko se dolični priglasijo.

n Ovsike. V torek, sv. Valentina dan, 14. februarja 1928, bo na Ovsikah pri Podnartu vsakoletni veliki cerkveni shod. Sv. maše bodo ob 6, 8 ter 10. Ob pol 10 bo pridiga, darovanje na po zadnji sveti maši. Častivec in častivke sv. Valentina ste povabljeni v obilnem številu!

n Blatna Brezovica. Gasilno društvo vprizori v nedeljo 12. februarja veseloigro »Automobilist«. Začetek ob 7 zvečer.

n Ljudski oder v Smartnem pri Litiji vprizori v nedeljo 12. t. m. igro »Skopuh« in 19. t. m. »Bele vrtnice«. Radovan Hrastov.

n Prosvetno društvo na Črnučah vprizori v nedeljo 12. februarja ob 8 popoldne v društvenem domu burko v dveh dejanjih »Trije piščiki. Pred igro koncert domačega tamburaškega zboru. Vstopnina obilajna. Vsi prijatelji glasbe in smeha iskreno vabljeni.

n Sv. Gregor. Tukajšnje prosvetno društvo vprizori v nedeljo 12. t. m. ob 15 veseloigro »Ciganic. Prijatelji iskreno vabljeni!

Meh za smeh.

Nekdo, ki se je pisal Janez Luknja, je bil tako len, da se je podpisoval samo s črko J, poleg te pa je s peresom skozi papir napravil luknjo.

Gospod profesor je sedel pri pisalni mizi ter delal. V sobo planeta sinčka Mirko in Pepček. Profesor se hitro obrne ter zarentači: »Kaj pa hočeta zopet, pustita me pri miru.« »Samo lahko noč sva ti prišla voščiti,« pravi Mirko.

»Ze dobro, že dobro, toda sedaj nimam časa, pridita jutri zjutraj.«

»Da, da, ko smo se nekoč ponesročili ob južni obali Amerike, smo naleteli na ženske, ki so bile popolnoma divje. Popolnoma divje, vam rečem. Bile so brez jezikov. »Kaj brez jezikov? Kako pa so mogle govoriti?« »Saj to je bilo ravno, radi česar so bile divje, ker niso mogle govoriti.«

On je bil profesor kemije, ona pa skrbna gospodinja, ki je vedno pripravila dobro kosilo ali večerjo, on pa je vedno zamudil in jed se je pokvarila, nakar je pa godrnjal. Nocoj je zopet zamudil in večerja je bila

Terpina in Meta govorita dalje glasno kot ne bi opazila orožnikov. Ta dva se ozreta gori, da vidita, kdo govori, potem kreneta k njima.

»Dober dan!« pozdravita.

»Bog ga daj,« pozdravita Meta in Terpina.

»Kaj pa je vaju prineslo enkrat k meni?« vpraša Meta. »Pa morda nista pome prišla?« se jimo posmeje.

»E, kaj bi z vami, mati Meta?« de prvi, starejši. »Pri vas bi rada kvečjemu skledico mleka, ker naju žeja, da do sline ne moreva.«

»Koj prinesem, koj!« vstane Meta in hiti v kočo.

»Kaj pa vi, Terpina, tu gori pri Meti. Vasujete!«

»Mimo sem prišel, kot vidva. Tamle dol v Andrejevi staji je obolela telica, pa so me davi poklicali. Zdaj se vracam domov, pa sem se spotoma ustavil pri Meti. Se rad pomenim ž njo, ker pozna vse mogoče rože.«

»Kaj ne bi, ko je vedno med njimi,« pritrdi mlajši.

»Kaj pa vidva tu gori? Navadno redko zaidete semkaj?« vprašuje Terpina z nedolžnim obrazom. V tem že tudi Meta pride z dvema skledicama mleka.

»Dobro mleko imate, mati Meta.« hvali prvi, medtem ko drugi odgovarja Terpinu:

»Za temi pretetimi tihotapci sva. Ponoči so se udarili na Golici s financarji, stražnika skoro do smrti zabolli, financarji so pa tudi enega pihnil, enega pa ujeli. Najbolj nevaren, neki dolgi Tilen, ki je stražnika sunil z nožem, jim je pa ušel, in še eden, Korošec, ki so ga že imeli ujetega. Zdaj so pa nas poglali v sled.«

»Se mi je zdelo ponoči, da je bilo nekaj streljanja tamle gori okrog Golice, pa se nisem zmenila zanj,« pripoveduje mati Meta.

mrzla. Ko se je pričel jeziti, je žena jokala. Toda on je bil profesor kemije. »Kar prenehaj z jokom. Tvoje solze ne napravijo name nobenega utisa. Kaj pa so solze? Majhen odstotek fosforove soli, nekoliko sodijum klor, a vse drugo pa voda. Be-e-e-e.«

Janko je bil štirinajst let star in hotel je v trgovino kot učenec. Trgovcu je bil dečko všeč, vendar ga je pa hotel še malo preskusiti. »Kaj boš napravil s tisoč dinarji?« »Ne vem,« je odvrnil Janko, »nisem mislil, da mi bode te takoj v začetku dal toliko plačo.«

»Ampak tvoj stric ja pa zares nekoliko gluhi.« »Kaj, nekoliko? Zadnjič je celo večerno molitev klečal na mačkovem repu, pa ga še ni slišal.«

Francoska linija - French Line

Cie. Cie. Transatlantique

Za Severno Ameriko in Kanado največji in najlepši brzoparaliki.

Havre—Newyork samo 5 1/2 dni čez morje.

V Južno Ameriko, Argentino, Chile, Avstralijo

vsak teden iz Havre

Bordeaux in Marilje:

Cie. Chargeurs Réunis,

Sud-Atlantique.

Transports Maritimes.

Izvrtna hrana, izborna

postrežba, vino brez-

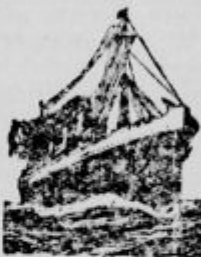
plačno.

Vsa pojasnila daje brez-

plačno zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana

Kolodvska ulica 35

klicala nazaj, vabila z vsemi mogočimi zvijačami. Toda jaz nisem mogel od tebe stran. Z bičem sem jo pogljal. Nato pa sem, da si vsaj malo umirim dušo in pekoče gorje v srcu, vrgel vse svoje zmožnosti na zdravljenje ljudi in živine, za ubogaimo sem delal, se učil in mučil, da operem svojo krivdo in pokorim za greh! In okrog tebe sem se plazil ko pes in iskal za dobro besedo, ne, samo za prijazen pogled. Pa ga ni bilo! Vedno si šla mimo mene, kakor da me ni. O, to je bolelo bolj, ko še tako očitanje! — Meta, Meta, ali moreš, pozabi, pozabi! Odpusti mi, dovolj je trpljenja za oba! — Daj, pozabi, da bo vsaj Tilen, otrok najin, imel lepše življenje!

Terpina je segel po Metini roki in ni mu je umaknila. Glej, v obeh ji je celo zagorelo nekaj mehkega in sklonila se je k Terpinu. Tudi Tilnu je sililo srce v grlo, zasmilil se mu je i oče i mati, in hotel je planiti k njima, da on, otrok njunin, združi njuni srci! Že je stopil izza vogala, ko se nehote ozre proti dolini in vidi tam doli pod ovinkom bliskniti nekaj ostrega, svetlega v solncu. Plane k očetu in materi:

»Orožniki gredo! Tam doli so pod stezo, sem gredo! Hitro, matiče!

»Hudirjil!« se jokleno utrga materi iz ust. Plane pokoncu. »Tilen, v gmajno! Matevža že skrijemo!«

Tilen plane v hosto za hišo. Terpina hoče v kočo za Meto.

»Ostani tu!« ga ustavi Meta in skoči sama v duri. Hitro razmeče odejo po pogradu čez Matevža, ki mirno spi, iztrga iz skrinje še par hodnih rjuh in jih razgrne semtertja po pogradu. Potem pa gre nazaj pred kočo, sede nazaj na svoje mesto k Terpinu in mu de:

»Bodi miren in zadržuj jih, če bi hoteli za meno! v bajto.« Pa prične pripovedovati nekaj glasno o bolni živini. Že sta se približala orožnika in se par korakov pod bajto oddihavata ter brišeta potni čel.

človeško hrano, večji del pa za živalsko, pred vsem za konje. Zdaj je izračunal neki profesor in našel tudi način, kako se bo dobilo iz vsakih 100 kilogramov rožičev 20 kg sladkorja, ki ne bo slabši in tudi ne dražji od onega iz sladkorne pese.

Trgatev v Srednji Evropi. V Južoslaviji računajo pridelek vina na 2 milijona hl, v Romuniji 5 milijonov hl, na Ogrskem 2 milijona hl, v Avstriji 300.000 hl, v Italiji pa okrog 40 milijonov hl.

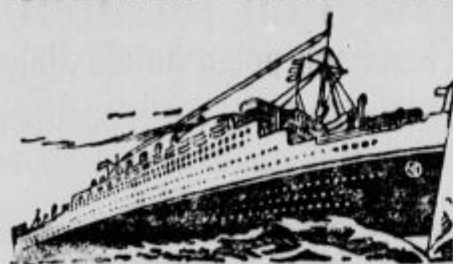
Milijon kg tobaka je nedavno prodala naša država republikli Poljski.

Kako spoznal vodeno mleko? Vtakni med mleko navadno iglo, ki jo rabijo ženske, ki pletejo nogavice. Če je igla čista ko je poteznež iz mleka, je bila mleku prilita voda; če se pa mleko prime igle, je mleko pristno.

Kmetijski dolgovi v naši državi. Po podatkih ministrstva za trgovino in industrijo znašajo kmetijski dolgovi v Jugoslaviji 2 milijardi 665 milijonov 660 tisoč Din.

Japonsko poslanstvo pri Vatikanu. Časopisi poročajo, da bo Japonska v najkrajšem času osnovala pri Vatikanu svoje stalno poslanstvo.

Cosulich Line-Trst

Saturnia — Vulcania

motorne ekspresne veleladje
24.000 ton, 21 milj hitrosti

Brzovozna zveza s Severno in Južno Ameriko
Odplov motorne veleladje „Saturnia“ v New-York dne 14. marca 1928

Brezplačna in točna pojasnila dobite takoj pri

Simon Kmetec

zastopnik „Cosulich Line“ za Slovenijo
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13

Čevlje

vsakovrstne imam stalno v zalogi pri »urjarju« v Cerknici. — Cene: pol čevlji boks . . . 150—200 Din, visoki boks . . . 170—230 Din.

Lastni izdelki! Tudi po naročilu. — Se priporoča

Ivan Petrič, Selšček, Begunje — Rakek.

Vaše telo

zahteva nego, da ostane zdravo. Zapravo nego telesa se uspešno rabi že od dedovskih časov pravi Fellerjev milodišeči Elsalfuid. Oslabljenemu telesu doprinaša moči in svežosti, oživljuje živce, jači mišice in tetive ter deluje dobro na vse ostale dele telesa.

Masiranje in drgnjenje z Elsalfuidom pospešuje obtok krvi ter vzdržuje tako telo vedno odporno in čvrsto za delo. Umivanje z Elsalfuidom jači trudne oči, deluje umirjeno na živce ter ublažuje boli. V zunanji in notranji uporabi je najboljša zaščita proti nahodu, influenci, gripi in drugim nalezljivim boleznim in prehladu. Raztopljen je izvrsten za izpiranje ust, grla in goltanca. Elsalfuid je že 30 let tako priljubljen le zato, ker je vsestransko uporabljiv, zunanje in notranje, kot najzanesljivejše domače sredstvo in kozmetikum. Močnejši je kot francosko žganje.

Zahtevajte v lekarnah in tozadavnih trgovinah tudi v najmanjših krajih izrecno „Fellerjev“ pravi Elsalfuid v polzkusnih steklenicah po 6-, dvojno po 9- ali specialen po 35- Din. Drugeče naročite direktno po pošti, potem je ceneje, čim večje količino naročite naenkrat, ker stane z omotom in poštnino vred

9 polzkus. ali 6 dvojnih ali 2 specialni stekl. 62 Din
18 „ „ „ „ „ 12 „ „ „ 102 Din
54 „ „ „ „ „ 36 „ „ „ 250 Din

Naslov označite jasno: Lekarnar

EUGEN V. FELLER

STUBICA DONJA

ELSATRG 16, HRVATSKA

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Večja kmetija

pri Stični, 15 minut od kolodvora, naprodaj z vsemi gospodarskimi poslopji. Krasne njive, travniki in okrog 20 jobov hoste. Kupec mora prevzeti dva 76 letna prevžičkarja. Kupci naj se obrnejo do 15. februarja osebno ali pismeno na naslov: Ivan Sitar, Straža - Toplice. Cena 125.000 Din, polovico kupnine takoj, drugo pod ugodnimi pogoji.

Dr. Milan Ropas

zdravnik v Novem mestu, ordinira na Glavnem trgu v hiši g. pl. Fichtenau, od 9 do 12. dopoldne in od pol 3. do 5. popoldne.

1000 kg slame prodam v Gotni vasi št. 5, pri Novem mestu.

Služkinjo nad 14 let, v pomoč gospodinjji sprejme urad-

niška družina z 1 otrokom. Dobro ravnanje. Pogoj je poštenost Naslov v upravi št. 1016.

Gostilne, trgovine in

posrestva tudi v bližini mest, nakup in najem posreduje „Marstan“ v Mariboru Koroška cesta 10.

Služkinjo in vajenca

(mesarski) sprejme A. Zajc, Vič pri Ljubljani.

Sedlarski pomočnik

prieten in pošten, išče službe. Več pove uprava pod št. 1032.

Prodaja se hiša

celim gospodarskim poslopjem v dobrem stanju in zemljišče: vrt, 4 njive, 1 travnik in 3 gozdi. Poižve se na licu mesta. Dul št. 4, pošta Trebnje, Dolenjsko.

Kalanove knjige: Vodilo Marijinih družb (broš. 12 Din, vez. 20 Din), Fantič, le gor' vstan! (broš. 12 Din, vez. 20 Din), Pojtel! (10 Din), Nova vera (4 Din), Pozdrav iz domovine (4 Din) in vse dobre knjige pošilja poštne prosto »Sveta vojska« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

Svarilo. V nekem létovišču je bilo pred letom brati na vhodu v zdravnikov vrt sledeče: »Doktor N. N., specialist za kožne bolezni.« Spodaj pa je bil napis v še večjih črkah: »Pozor pred psom.«

★

V vojašnici je poročnik razlagal rekrutom o raznih vojaških stopnjah ter vprašal Janeza: »Kaj mora biti pri vojakihi oni, da ga pokopljejo z vojaškimi častmi, zastavo in da oddajo častno salvo?« »Mrtev,« se je odrezal Janez.

★

Učitelj: »Kako to, da vedno napačno seštevaš?« Učenec: »Ne vem.« Učitelj: »Ali ti kečo pomaga?« Učenec: »Da, oče.« »Kaj pa so oče?« »Plačilni natakar.«

Ženini in neveste

predno si kupite balo, oglejte si manu-fakturno blago v trgovini

Josip Šlibar

Ljubljana, Stari trg št. 21 (poleg Zalaznika)

OBVESTILO!

Čenjeno občinstvo vljudno obveščam, da sem se preselil s Tržaške ceste 38 v ulico XIII. št. 8 na Glincach (ulica poleg policijske stražnice). Sprejemam od 19—21 in od 2—6. Ob torkih in petkih do 8 zv. Se priporoča v nadaljnjo naklonjenost Rotar Gasper, koncesionirani zobotehnik.

Kupujte srečke Stadion!

Imamo že 32 nadomestnih izdelkov in potvorb DISTOLA. Kateri teh izdelkov je **dober?** — Ali hočete **poizkusiti vse?** Vsak gospodar že ve, da je

DISTOL

popolnoma zanesljivo sredstvo proti metljivosti in preizkušeno na milijonih živali.

Male kapsule za ovce s cirilskim napisom

ДИСТОЛ

Velike kapsule za govedo z latinskim napisom

DISTOL

Proizvajanje DISTOL-A je pod stalno kontrolo goveje klinike veter. fakultete vseučilišča v Zagrebu (prof. Rajčević).

Varujte se ponaredb in nadomestnih izdelkov!

Navodila in brezplačno preiskavanje govna daje

„KAŠTEL“ tovarna kemijsko farmacevtskih proizvodov d. d. KARLOVAC.

Severonemski Lloyd

F. Missler, Bremen

Največji potniški promet v vse prekomorske kraje.

Agencija za Slovenijo:

Jože Močan

Liubljana, Miklošičeva cesta št. 36

Desno od glavnega kolodvora, prva ulica levo.

Lovske puške

Robert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribolov, kupiš pri: **F. K. KAISER**, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6. 8972

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodeja po najugodnejših cenah in samo na debeto

Premog, domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Koks, vseh vrst

Koks, livarniški, plavžarski in plinaki

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15/I.

Najuspešnejše sredstvo za reje domače živali je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebilitet in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. **LEKARNA TRNKOCZY** (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4

TVORNICA KEM. IN OIL. BARVILKOV, FIRNEZ, INŠTEKCIJA DRUŽBA Z. OZ. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI, TERPENTIN, STROJNO OLEJE, UMETNIŠKE BARVE, PRAŠNO OLEJE, COPICI, FIRNEZ, SOLSKE BARVE, TUHE BARVE, PISTNE OJNATE BARVE

PRDADALNA DUNAJSKA C. 14 LJUBLJANA

POLEGTROVINA SCHNEIDER EVEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERJAL - NIZKE CENE II

Pouk v krojnem risanju

in pri krojevanju damskih oblek daje redno — za dom in poklic — edino strokovno izprašana učiteljica in lastnica modnega salona

ROZA MEDVED, Ljubljana, Mestni trg 24

(nasproti rotovža). — Uspeh pouka zajamčen. — Učenkam z dežele se preskrbi stanovanje in hrana po zmerni ceni. — Istotam se izdelujejo vsakovrstni kroji po meri.

Em. Fischer, Zagreb

Sušnička ulica br. 3/12

dobavlja kolesa, dele koles pneumatike, živalne stroje gramofone, gramofonske plošče ter nogometne žoge po najnižjih cenah. Zahtevajte veliki ilustrovani brezplačni katalog.

Edino najboljši živalni stroji in pletilni švic.

„Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno.

Večletna garancija.

Varno naložite svoj denar v **Vzajemni posojilnici** v Ljubljani, poleg hotela „Union“. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

Bojni na pljučih!

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti hranjenja,

ki je že mnoge rešila. Ta se lahko uporablja pri vsakem načinu življenja, in pomaga, da se bolezen hitro premaga. Nočno potenje in kašelj prestane, telesna teža se poveča, pljuča polagoma poapne in bolezen izgine.

Resni možje

zdravniške znanosti potrdijo prednost moje metode ter jo radi priporočajo. Cimperj začeta z mojim načinom prehranjenja, tembolje za vas.

Popolnoma zastonj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja.

Ker razpošilje moj založnik v celoti samo **10.000 izvodov gratis**,

pišite takoj, da boste tudi vi med srečnimi prejemniki!

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24. Abt. 869.

Kože divjačine

kupuje

L. ROT, Ljubljana, Mestni trg št. 3.

V vsako hišo Domoljuba!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 **Brzoslav. i. Gospobanka.**

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000--, vloge nad Din 250,000.000--.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**